



Picături din dragostea lui Dumnezeu

Sfinții și dragostea lor față de lumea înconjurătoare



Mănăstirea Hrisopigi,
Hania, Creta

Traducere din limba greacă de pr. Șerban Tica



Traducerea a fost realizată după originalul în limba greacă:

Στλαγματιές τής αγάπης τοῦ Θεοῦ. Οἱ Ἅγιοι καί τό περιβάλλον,

Ed. Sfintei Mănăstiri Hrisopigi, Hania, Creta, 2015.



© Copyright: Mănăstirea Hrisopigi, Hania, Creta

© Editura Sophia, pentru prezenta traducere

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

**Picături din dragostea lui Dumnezeu: sfinții și dragostea lor față de
lumea înconjurătoare** / trad. din lb. greacă de pr. Șerban Tica. –

București: Editura Sophia, 2016

ISBN 978-973-136-535-0

I. Tica, Șerban (trad.)

235.3



Picături din dragostea lui Dumnezeu

Sfinții și dragostea lor
față de lumea înconjurătoare



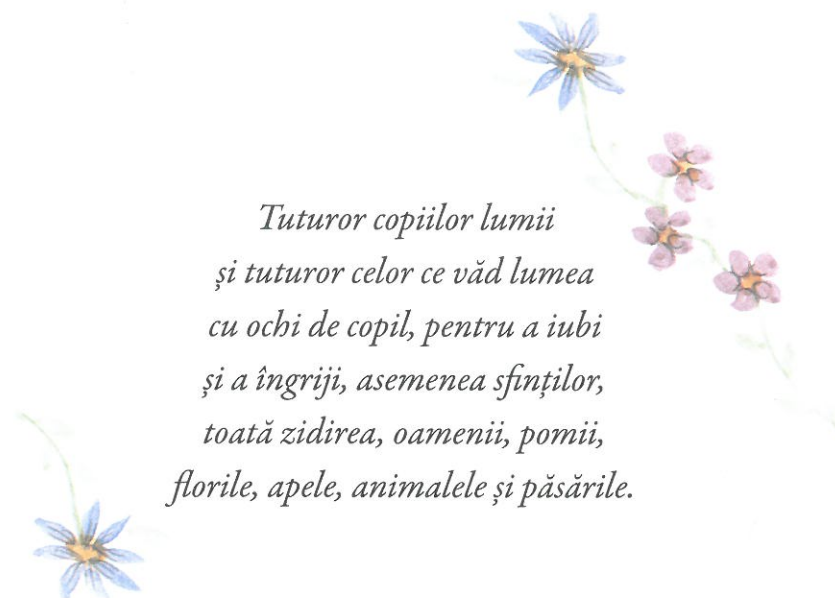
editura
Σοφία

București

*„Toate în jurul nostru
sunt picături din dragostea lui Dumnezeu.”*

Părintele Porfirie Kavsokalyvitul

*Tuturor copiilor lumii
și tuturor celor ce văd lumea
cu ochi de copil, pentru a iubi
și a îngriji, asemenea sfinților,
toată zidirea, oamenii, pomii,
florile, apele, animalele și păsările.*





Cuvânt înainte

Respectul față de mediul înconjurător și responsabilitatea ocrotirii vieții în fața oricărei stricăciuni sunt inseparabil legate, în acord cu Tradiția Bisericii Ortodoxe, de asceză, trezvie și sfințenie. *Patericul, Viețile Sfinților* și toate textele ascetice scot foarte limpede în evidență respectul adânc și grija sfinților față de întreaga zidire și lume materială. Dragostea de Dumnezeu a sfinților se răsfrânge și se revarsă într-un mod simplu, firesc și spontan peste toată zidirea creată de El.

Prin harul lui Dumnezeu, sfinții au restabilit legătura și intimitatea cu lumea înconjurătoare existente înainte de pierderea Raiului, recâștigându-și autoritatea asupra stihilor naturii. Avem multe exemple de sfinți care i-au ferit pe oameni de epidemii, de insecte dăunătoare, de fenomene atmosferice ostile; de sfinți care, prin puterea rugăciunii lor, au izvorât apă în locuri fără urmă de umiditate, vindecând oameni sau chiar animale sălbatice.

În vremurile noastre, în care trecem printr-o nemaîntâlnită până acum criză ecologică, Biserica Ortodoxă propune un mod diferit de abordare a acestor probleme și a mediului înconjurător, exprimat de felul ascetic de a viețui al sfinților.

Salutăm și binecuvântăm cu o deosebită bucurie prezenta ediție a cărții de față, îngrijită de Sfânta Mănăstire Hrisopighi, căreia

îi adresăm felicitările noastre pentru nevoința stăruitoare și smerită depusă în slujba mediului, a păstrării și ocrotirii lui.

Expresia deplinei sensibilități a obștii mănăstirii este și această carte, *Picături din dragostea lui Dumnezeu*, care se adresează copiilor, și nu numai lor, cu scopul de a insufla și cultiva această dragoste, pe care și Biserica și sfinții o au față de zidire – creația lui Dumnezeu și mediul înconjurător.

Ne rugăm din tot sufletul ca această carte să fie un prilej care să ofere atât celor mici, cât și celor mari imboldurile necesare dobândirii unei noi relații cu lumea din jur, cu viața asemenea celei a sfinților Bisericii noastre.

Irineu Episcop

Irineu, Mitropolit de Creta



Introducere

Carterea *Picături din dragostea lui Dumnezeu*, editată de mănăstirea noastră, a cunoscut o caldă primire atât din partea copiilor, cărora li se adresează direct, cât și din partea părinților și a pedagogilor, a educatorilor în general, din partea oamenilor interesați de felul în care copiii înțeleg zidirea lui Dumnezeu și arată o sensibilitate aparte ocrotirii lumii înconjurătoare.

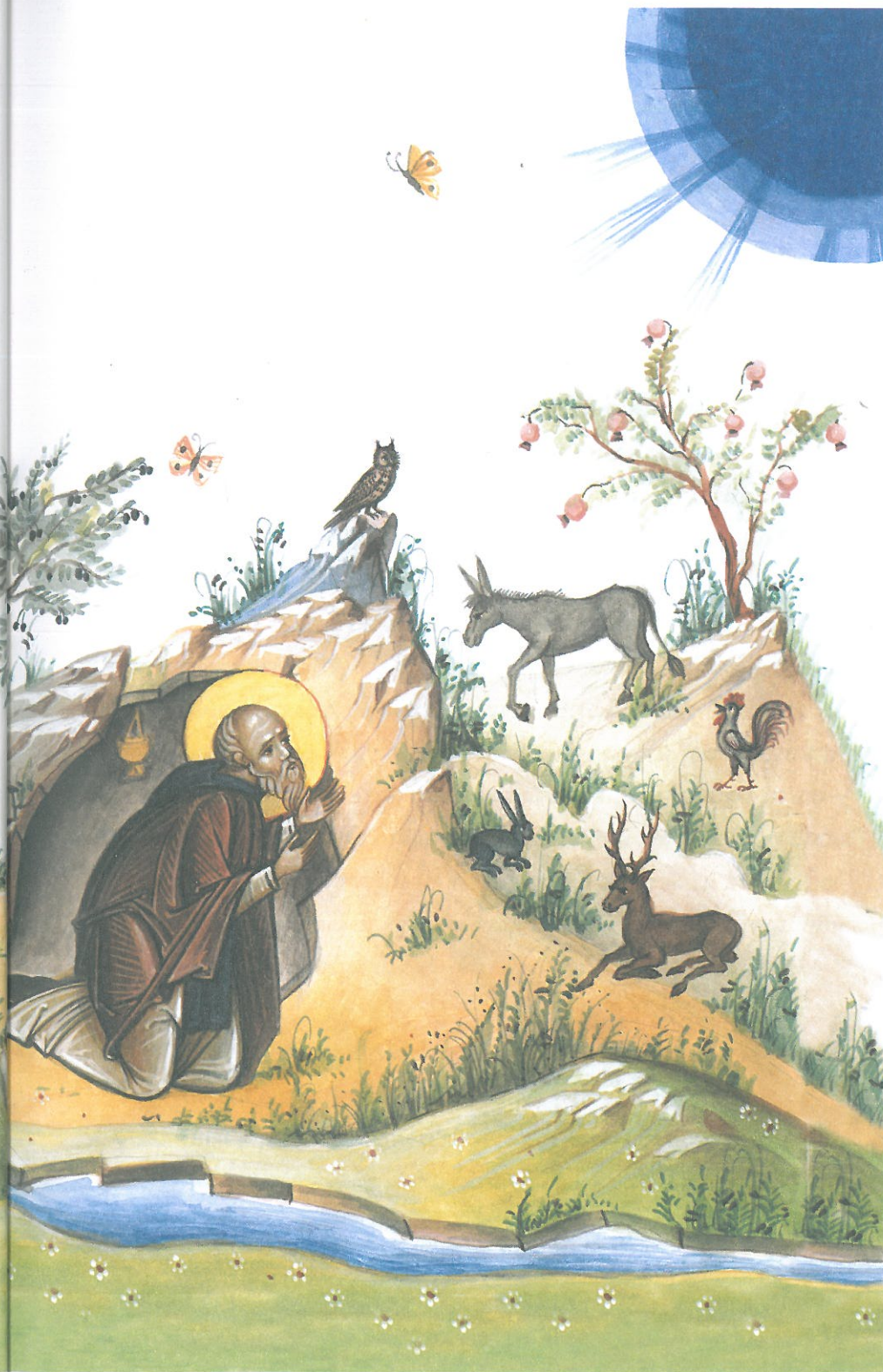
În toate slujbele Bisericii Ortodoxe se mărturisește cu tărie sfințenia lumii zidite, dar și respectul și responsabilitatea omului față de aceasta. În acest mic sinaxar sunt cuprinse viețile unor bărbați și femei, sfinți ai Bisericii noastre, care au trăit în diferite epoci și locuri și care, prin viața lor sfântă și cu rugăciunile lor, au binecuvântat și binecuvântează, au prefăcut și continuă să prefacă zidirea, îndreptându-ne că relația armonioasă a omului cu mediul înconjurător este o temă pe deplin duhovnicească.

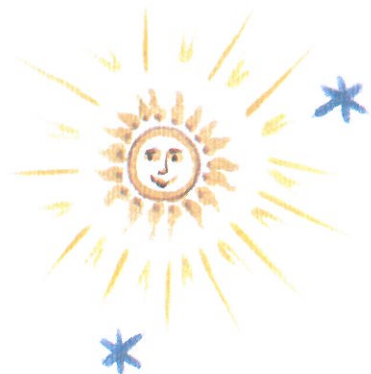
Mulți oameni, mai ales tinerii și copiii, vin la mănăstirea noastră plini de neliniște față de viitorul lumii, cu întrebări și probleme legate de grija pentru mediul înconjurător. Sensibilitatea aparte și interesul deosebit de care dau dovadă copiii, dar și conștiința răspunderii noastre față de viața pe planeta noastră și față de viitorul ei ne-au îndemnat să ne ocupăm și să arătăm și pe această cale interesul cuvenit mediului înconjurător și grijii față de el cu scopul de a transmite mai departe mesajul sfințeniei zidirii, așa cum reiese

el din sinaxarele sfinților, ce trăiesc Tradiția ortodoxă în deplinătatea ei.

Ne rugăm și dorim ca dragostea și grija arătate zidirii de Dumnezeu create și „bună foarte” [cf. *I Tim.* 4, 4] să devină pentru toți exemplu de viață, prilej de bucurie pentru astăzi și nădejde pentru viitor și călăuză spre Împărăția cerurilor.

**Monahia Teoxeni,
Stareța Sfintei Mănăstiri Hrisopighi**





Natura, Evanghelia cea tainică

Sfântul Porfirie Kavsohelyvitul

Sfinții nu au încetat niciodată să existe. Trăiesc în toate vremurile, în toate colțurile pământului. Prin viața lor cea sfântă și prin rugăciunile lor, întăresc și sprijină lumea.*

Unul dintre sfinții vremurilor noastre este Sfântul Porfirie Kavsohelyvitul. S-a născut în anul 1906 și a devenit monah la Kavsohelyvia (Sfântul Munte*), la vârsta de 14 ani. Mai târziu, cu binecuvântarea* părintelui* său, a plecat din Athos* spre a vieții în lume, slujindu-le oamenilor și Bisericii. După mulți ani, s-a întors iarăși în Kavsohelyvia lui iubită, unde și-a încheiat în pace și în rugăciune viața pământească, la 2 decembrie 1991. În noiembrie 2013 a avut loc canonizarea*, adică recunoașterea sa oficială ca sfânt de către Biserică.*

Iubirea arătată de Sfântul Porfirie oamenilor a fost deosebit de mare, suferind alături de ei și încercând să le aducă mângâiere în durerile și necazurile lor, astfel că întreaga lui viață și-a dăruit-o celor îndurerați, bolnavi și nedreptățiți. În același timp, relația sa cu întreaga zidire creată de Dumnezeu a fost cu totul aparte. Să ascultăm mai bine chiar cuvintele sale, pe Sfântul Porfirie vorbindu-ne despre viața lui.¹*

„În Évvia există un sat, Sfântul Ioan: acolo m-am născut eu. Părinții mei erau săraci și de aceea tatăl meu a plecat în America. Acolo a lucrat ca simplu



¹ Fragmentul de mai jos se regăsește în *Părintele Porfirie Kavsohelyvitul. Viața și cuvintele sale*, Editura Sfintei Mănăstiri Hrisopighi, Hania.

muncitor la canalul Panama. Noi, copiii, am fost nevoiți să muncim în sat de mici. Udam grădina, pomii, **păzeam animalele**, alergam peste tot unde ne spuneau cei mari. Eu, abia un copilăș, pășteam animalele pe munte. Acolo, pe când păzeam oile, am citit, silabisind, *Viața** Sfântului Ioan Colibașul*, și în urma acestei lecturi m-a cuprins dorul să plec și să mă fac monah, fără să știu nimic despre acest lucru: nu văzusem niciodată cum arată un monah sau o mănăstire.

Pe la vârsta de șapte ani mama m-a trimis să lucrez la un magazin în Halkida. După alți doi ani, m-am dus să lucrez în Pireu, la băcănia unei rude. Zile întregi am stat dus pe gânduri. Eram foarte hotărât să mă fac cu orice preț pustnic*. Prin urmare am hotărât să merg în Sfântul Munte.

Dumnezeu a făcut multe minuni cu mine, smeritul. În chip vădit mâna Lui s-a arătat, ocrotindu-mă oriunde aș fi fost. Astfel că și de data asta mâna lui Dumnezeu m-a încredințat unui sfânt părinte stareț* și duhovnic*, de a cărui oblăduire am avut parte. Dumnezeu l-a trimis, iar acest părinte mi-a fost călăuză în viața duhovnicească, ceea ce a fost o mare minune a Proniei lui Dumnezeu revărsate asupra mea.

Viața mea în Sfântul Munte, la Kavsokalyvia, a fost rugăciune, bucurie, ascultare* față de părintele meu duhovnic.

În Sfântul Munte am cunoscut oameni sfinți. Am cunoscut și un sfânt neștiut de nimeni, pe Bătrânul* Dima. Harul pe care-l avea acest sfânt s-a revărsat și asupra smeritului meu suflet. Viața mea s-a umplut de bucurie și de desfătare. Trăiam în cer, printre stele, în nemărginire. La început nu a fost așa, dar din clipa când am început să simt harul lui Dumnezeu, toate darurile s-au înmulțit. Nu-mi scăpa nimic, eram atent la toate, știam totul.

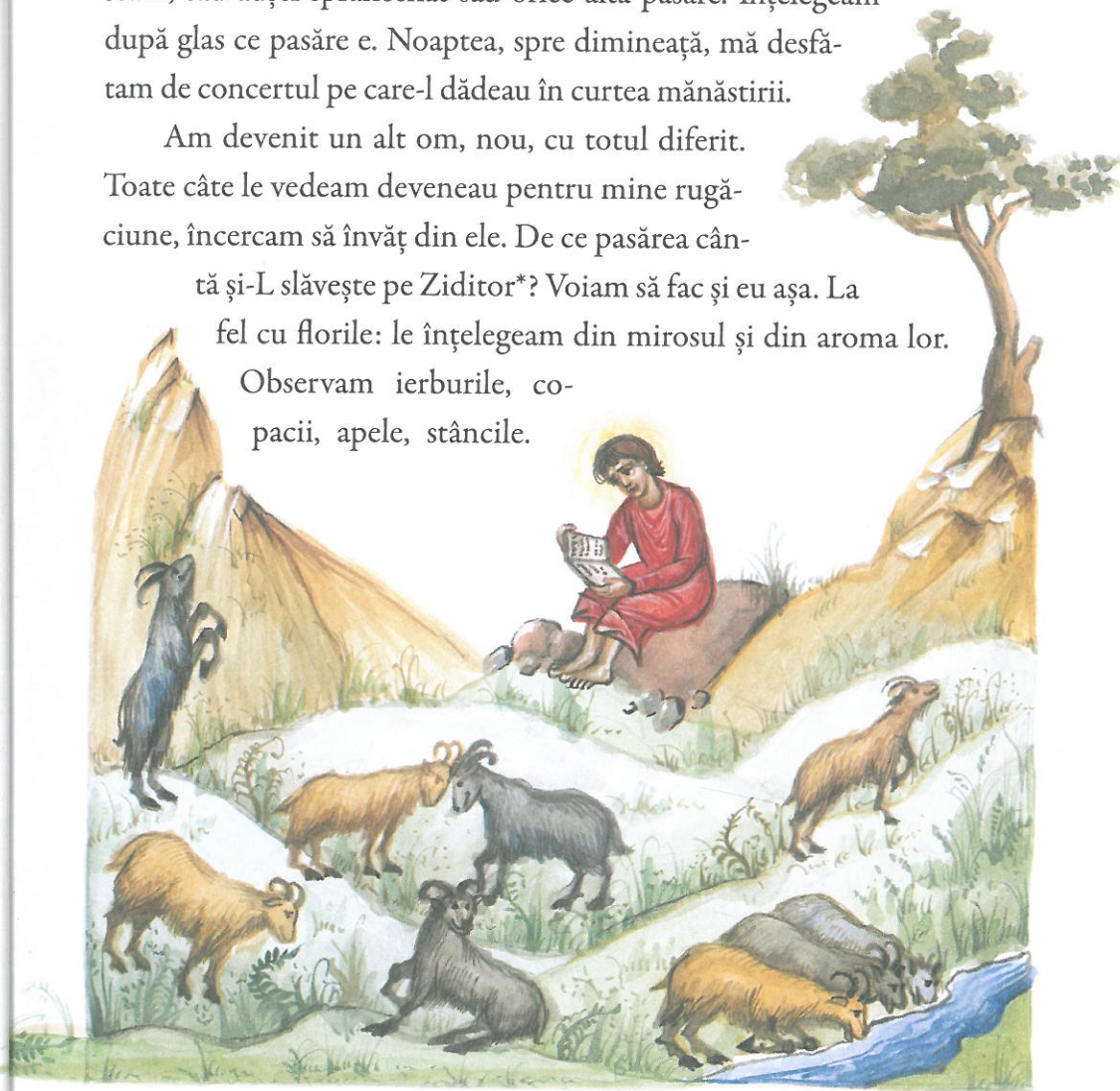


De bucurie, parcă nu atingeam pământul. Atunci mi s-au deschis ochii: mi s-au deschis auzul, mirosul, fiind în stare să simt toate mirosurile din lume. De departe le înțelegeam. Știam să le deosebesc pe toate, fie animale, fie plante, pe toate. Știam din ciripitul unei păsărele dacă e mierlă, sau rândunică, sau pițigoi, sau privighetoare, sau sturz, sau aușel sprâncenat sau orice altă pasăre. Înțelegeam după glas ce pasăre e. Noaptea, spre dimineață, mă desfătam de concertul pe care-l dădeau în curtea mănăstirii.

Am devenit un alt om, nou, cu totul diferit. Toate câte le vedeam deveneau pentru mine rugăciune, încercam să învăț din ele. De ce pasărea cântă și-L slăvește pe Ziditor*? Voiam să fac și eu așa. La

fel cu florile: le înțelegeam din mirosul și din aroma lor.

Observam ierburile, copacii, apele, stâncile.



Emoția și evlavia puneau stăpânire pe mine. Deseori mergeam în pădure și mă cuprindea o bucurie grozavă când pășeam printre pietre și crengi, printre copacii de mastic, fie mici, fie mari.

Într-o dimineață, am plecat singur în pădurea aceea în care nu călcase picior de om. Toate, răcorite de roua dimineții, străluceau în lumina soarelui. Am ajuns pe albia unui pârâiaș, am trecut de partea cealaltă, m-am așezat pe o piatră și, în timp ce lângă mine apa cea rece susura încet, eu am început să-mi spun rugăciunea. O liniște de-

plină. Nu după multă vreme, în liniștea de acolo, s-a au-

zit un glas dulce, îmbătător, cum cânta și-L

slăvea pe Ziditorul. Uitându-mă,

nu am zărit nimic. Apoi privi-

rea mi-a căzut asupra unei



păsărele aflate pe o ramură în fața mea: era o privighetoare. Și am auzit privighetoarea ciripind, cântând sfâșietor, gata să-și dea duhul, cum se spune, pentru a scoate acele triluri, în timp ce pieptul i se umfla de stătea să-i crape. Și să vezi cum pasărea asta atât de mică își dădea aripile pe spate, scoțând acele prea-dulci sunete, acel glas frumos, și cum i se umfla laringele! Vai, vai, vai! De-aș fi avut un pahăruț cu apă să-i fi dat să bea!



Nu vă pot împărtăși ce-am simțit și cât m-a emoționat. V-am descoperit însă taina. Mă gândeam: «Oare de ce scoate astfel de triluri privighetoarea aceasta? Oare de ce face acest efort de a cânta atât de frumos, de a cânta această minunată cântare? De ce oare? De ce? De ce oare se străduiește atât de mult? De ce oare? De ce? Cu ce scop? Oare așteaptă s-o laude cineva? Bineînțeles că nu! Nimeni nu ar fi făcut acolo așa ceva.» Așa filosofam de unul singur. Și câte nu mi-a spus acea privighetoare! Câte nu i-am spus și eu în tăcerea de acolo! «Privighetoarea mea, cine ți-a spus că aveam să trec pe aici? Nimeni nu se apropie de locul acesta, atât de sălbatic este. Cât de frumos îți împlinești îndatorirea, fără răgaz, înălțându-ți rugăciunea către Dumnezeu! Câte nu-mi spui, păsărică..., câte nu mă înveți! Dumnezeuul meu, cât sunt de mișcat! Privighetoarea mea, prin trilurile tale îmi arăți cum să-L slăvesc pe Dumnezeu. Îmi spui nenumărate lucruri, multe, foarte multe...»

...Niciodată nu mi-am închipuit că aveam să cutreier lumea. Patria mea a fost Kavsokalyvia, dar m-am îmbolnăvit și, din cauza bolii, am fost nevoit să părăsesc Sfântul Munte. Și așa, după atâția ani, m-am întors iarăși în Évvia. La patru-cinci ore distanță de mers pe jos de satul meu se afla o mănăstire, Sfântul Haralambie, astfel că m-am

dus și am rămas o vreme acolo, viețuind ca monah și trăind așa cum am învățat de la privighetoarea mea. Tot acolo am devenit și preot.

La începutul războiului, în 1940, am venit la Atena și am fost rânduit preot slujitor* la Sfântul Gherasim, un paraclis al Policlinicii din Atena. Aveam în mine o mare dorință să slujesc la un asemenea așezământ. Dumnezeu mi-a împlinit această dorință și, spre marea mea bucurie, am fost rânduit preot la biserița din acest spital. Am slujit acolo 33 de ani, ani binecuvântați, dăruiți bolnavului și suferinței. Îi vizitam pe toți bolnavii. După dumnezeiasca Liturghie, mă duceam prin toate saloanele și, într-adevăr, pe nimeni nu lăsam



necercetat. La paraclisul Policlinicii veneau mulți să se spovedească. Mulți oameni deznădăjduiți, care vărsau lacrimi în așteptarea mângâierii.

În adâncul meu mai aveam o dorință, aceea de a mă retrage într-o mănăstire. Căutând, am găsit, în 1955, în Pendeli Mănăstirea Sfântul Nicolae Kalision. Nu am încetat să vin spre a sluji la paraclisul Policlinicii, aflat în piața Omonia. Mănăstirea era un Rai. Foarte frumos! Am sădit o grădină în jur și mi-a plăcut foarte mult. Am cumpărat





și un motocultor², ca să facem treaba mai bună. Dragostea mea cea mare erau pomii – nucii, caișii, merii, perii, piersicii, migdalii, fisticul, rodiile. În grădină cultivam de toate: și roșii, și vinete, și castraveți, și ceapă, și usturoi. Îmi plăcea foarte mult lucrul la grădină. Cum să nu-ți tresalte inima când sădești ceva în pământ?

În Kalisia am rămas până în 1979.

De ani buni căutam să găsesc un loc potrivit pentru a zidi o mănăstire. Și în cele din urmă Dumnezeu mi-a arătat locul, în Milesi, în nordul regiunii Atika, pe o colină. Mi-a plăcut foarte mult locul. Am mers acolo, în câmp, și m-am rugat. Îmi doream să aflui dacă avea apă. Și «am văzut» că avea apă, și chiar bună. Am văzut-o nu cu ochii, ci cu mintea (adică duhovnicește), ceea ce m-a bucurat foarte tare. Și altădată am găsit apă pentru oamenii care îmi cereau. Și nu doar o găseam, ci o și gustam cu mintea dacă e bună sau sălcie, dacă este dulce, amară sau sărată. M-am asigurat, cu luminarea lui Dumnezeu, că exista apă. Acest lucru a fost o adevărată binecuvântare dumnezeiască, căci nu era o simplă apă, ci agheasmă*. Am făcut slujba* paraclisului* și am mulțumit lui Dumnezeu pentru această mare minune.

Foarte repede vor începe să vină și păsările la mănăstire. Vor auzi clopotul și vor veni să mănânce. Vor sta afară și vor asculta Vecernia. Ele sunt însoțitoarele noastre din pădure, care vin să ia parte la rugăciunea noastră.

² Tractor mai mic, folosit pentru suprafețe mici sau în sere (*n. trad.*).



Să vă bucurați de toate cele ce ne înconjoară! Toate ne învață și ne conduc către Dumnezeu, toate din jurul nostru sunt picături din dragostea lui Dumnezeu: și cele însuflețite, și cele neînsuflețite, și plantele și animalele și păsările, și munții și marea și soarele și cerul înstelat. Sunt iubiri mai mici, cu ajutorul cărora ajungem la iubirea cea mare, la Hristos. Florile, de exemplu, au darul lor: ne învață, prin aroma lor, care le e măreția; ne vorbesc despre dragostea lui Dumnezeu. Își împărtășesc aroma, mireasma, frumusețea și celor păcătoși, și celor drepți.

Să observați toate cele ce sunt făcute de om – și case, și clădiri mari sau mici, și orașe și sate și oameni și cultura lor – și să întrebați, să vă îmbogățiți cunoștințele despre orice lucru. Să nu rămâneți indiferenți. Asta vă va ajuta să vă adânciți în

înțelegerea minunilor lui Dumnezeu.

Fiecare dintre acestea nu sunt decât niște prilejuri de a comunica cu toate lucrurile și cu toți oamenii. Toate ajung să fie pricina recunoștinței și rugăciunii către Domnul și Stăpânul lumii. Să trăiți în mijlocul tuturor – în mijlocul naturii, în mijlocul a toate. Natura este Evanghelia cea tainică a Domnului.

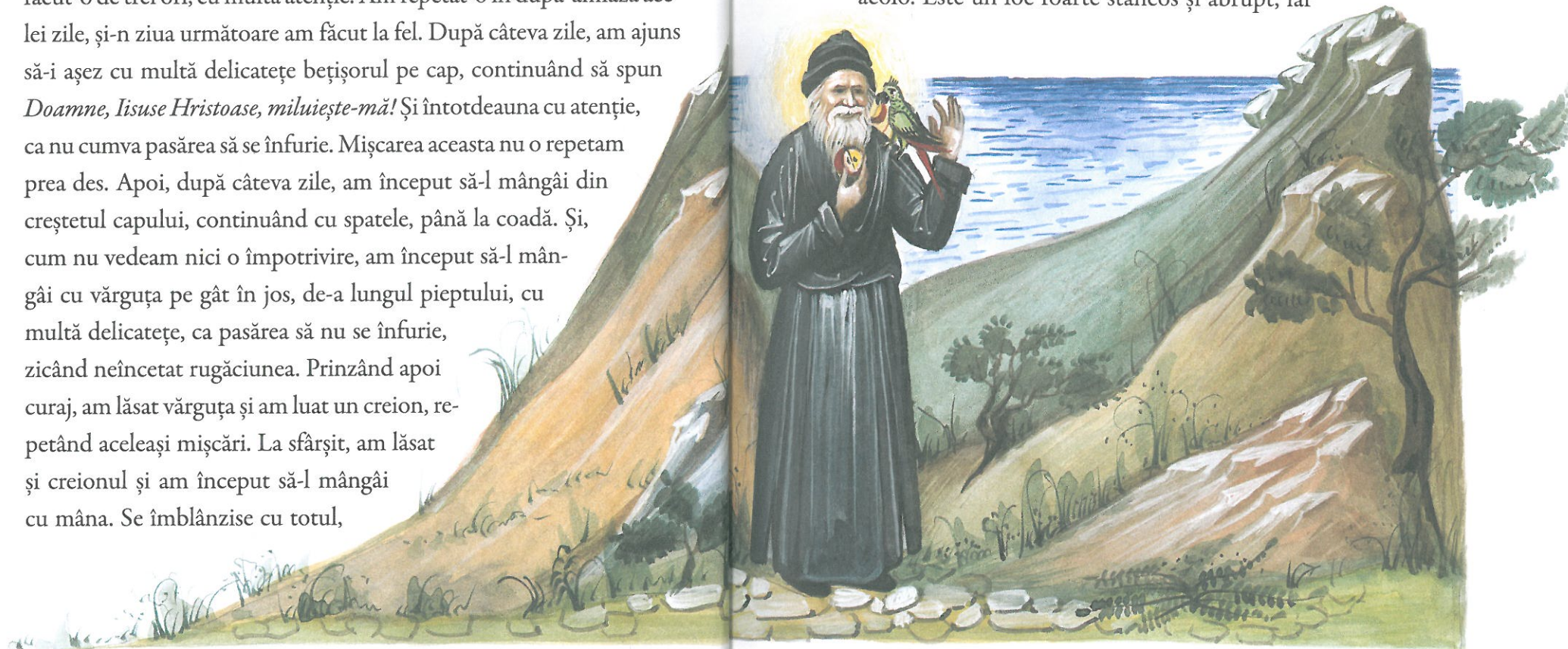


A te apropia de fiecare făptură a lui Dumnezeu cu dragoste și a trăi împreună cu toate, până și cu animalele sălbatice, în armonie înseamnă rugăciune. Aceasta o doresc și încerc să o împlinesc. Ascultați, să vă spun ceva legat de acest lucru.

Cineva, mai demult, mi-a dăruit un papagal. În primele zile, era foarte neastâmpărat și sălbatic. Nu puteai să te apropii de el, era gata să-ți rănească mâna cu ciocul. Am vrut deci să-l îmblânzesc, cu harul lui Dumnezeu și cu ajutorul rugăciunii. Și în timp ce papagalul se găsea în colivie, eu ziceam *Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!** în sinea mea, atingându-i spatele ușor cu o vârguță. Mișcarea aceasta am făcut-o de trei ori, cu multă atenție. Am repetat-o în după-amiaza acelei zile, și-n ziua următoare am făcut la fel. După câteva zile, am ajuns să-i așez cu multă delicatețe bețișorul pe cap, continuând să spun *Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă!* Și întotdeauna cu atenție, ca nu cumva pasărea să se înfurie. Mișcarea aceasta nu o repetam prea des. Apoi, după câteva zile, am început să-l mângâi din creștetul capului, continuând cu spatele, până la coadă. Și, cum nu vedeam nici o împotrivire, am început să-l mângâi cu vârguța pe gât în jos, de-a lungul pieptului, cu multă delicatețe, ca pasărea să nu se înfurie, zicând neîncetat rugăciunea. Prinzând apoi curaj, am lăsat vârguța și am luat un creion, repetând aceleași mișcări. La sfârșit, am lăsat și creionul și am început să-l mângâi cu mâna. Se îmblânzise cu totul,

așa că îl scoteam afară din colivie și el se suia și pe umărul meu. Făceam câte o plimbare împreună, pe coridor. Atunci când mă așezam să mănânc, venea și stătea lângă mine, ca să măncăm împreună. Îi dădeam puțin măr și el venea să-l mănânce alături de mine.

Acum mă gândesc să îmblânzesc și un vultur, pe care l-am găsit în Évvia de nord. Acolo unde mă duc să mă odihnesc, undeva puțin mai sus, am găsit un loc pe care l-am numit «Cuibul de vulturi», și nu i-am dat numele ăsta la întâmplare. Este foarte dificil să ajungi acolo. Este un loc foarte stâncos și abrupt, iar



la poalele lui se întinde Marea Egee. Când cerul e senin și vremea bună, de acolo se vede Kavsokalyvia din Sfântul Munte.

Acolo am văzut într-o zi un vultur, ale cărui aripi deschise ating doi metri și jumătate. Mă rugam lui Dumnezeu să-i lumineze pe tineri să se străduiască să ajungă să zboare sus, la înălțime, asemenea vulturului. Această pasăre uriașă plutea liniștit deasupra noastră, fără să dea din aripi. Și mi-am făcut un plan: să împlânzesc vulturul așa cum am împlânzit și papagalul. Și, cu ajutorul lui Dumnezeu, cred că o să mă împrietenesc cu vulturul. Și o s-o fac într-un chip sfânt. Păsările sunt atrase de ceea ce e plăcut lui Dumnezeu și se roagă și ele.

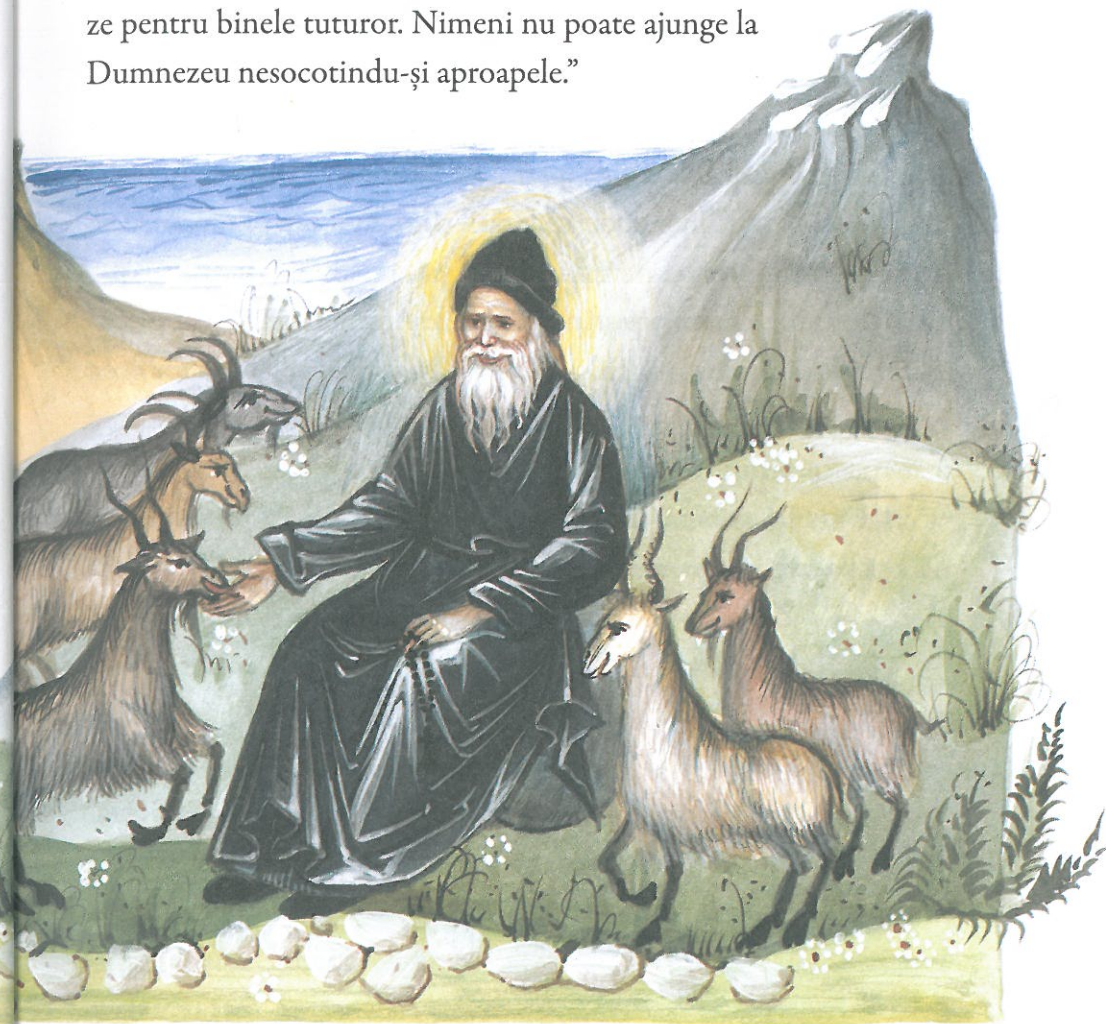
Acolo în nordul Évviei, în locul acela pustiu în care mă duceam, a venit cândva la mine o femeie, doamna Leni, cu caprele ei. Cum stăteam acolo, mi-a zis:

– Poți face o rugăciune pentru caprele mele? Că nu sunt deloc bine.

Femeia era supărată și mi-a fost milă de ea. M-am ridicat și caprele au venit singure lângă mine. Mi-am ridicat mâinile și le-am citit o rugăciune. Toate erau lângă mine și își înălțau capul, privindu-mă. Un țap a venit mai aproape de mine, s-a aplecat și mi-a sărutat mâna. Voia să-l mângâi. L-am mângâiat și s-a bucurat. Apoi tot se învârtteau în jurul meu, ațintindu-și privirile asupra mea, în timp ce eu le binecuvântam și spuneam cu glas tare rugăciunea.

Toate cele ce se află în natură ne sunt de folos în viața duhovnicească, când sunt prin harul lui Dumnezeu. Când simt armonia naturii, eu

nu-mi pot stăpâni lacrimile, lacrimi de bucurie. De ce să ne îngreunăm viața? S-o trăim în duhul lui Dumnezeu, în duhul adevărului. Cel care are duhul lui Dumnezeu, acesta are înțelepciune dumnezeiască și le vede pe toate în dragostea lui Dumnezeu și se îngrijește de toate. Înțelepciunea lui Dumnezeu îl face să le aibă în stăpânirea sa pe toate și să se bucure de toate. Astfel, poate să-i iubească mai mult pe oameni; să le înțeleagă greutățile, să-i ierte și să lucreze pentru binele tuturor. Nimeni nu poate ajunge la Dumnezeu nesocotindu-și aproapele.”



Împăcarea cu zidirea

Sfântul Paisie Aghioritul

In iulie 1924 s-a născut în îndepărtata Farasa, un sătuc grecesc zidit în munții Capadociei*, undeva în adâncul Asiei Mici, un copil deosebit. Era Arsenie, fiul lui Prodromos și al Evloghiei Eznepidis.

Prodromos și Evloghia erau oameni credincioși și virtuoși asemenea tuturor farasioților. Atunci când în satul lor întâmpinau vreun neajuns sau vreun necaz ori îi năpăstua vreo boală, toți alergau deîndată la preotul satului, la părintele Arsenie*. Părintele Arsenie, *Hagi-Efendi*, precum îl numeau farasioții, era un om plin de virtute și îl respectau și aveau evlavie la el chiar și turcii. Era, într-adevăr, părintele tuturor, era un om sfânt. Părintele Arsenie l-a botezat pe copilul lui Prodromos și al Evloghiei, și i-a dat propriul său nume, cu binecuvântarea de a-L iubi pe Dumnezeu din toată inima lui și cu toată puterea minții sale.

La numai patruzeci de zile de la nașterea lui Arsenie, familia lui, împreună cu ceilalți săteni și cu toți grecii din Asia

Mică, au fost nevoiți să-și lase în urmă casele și gospodăriile și să ia amarul drum al pribegiei*. Dar credința, dârzenia și vrednicia lor i-au ajutat să-și găsească un rost repede și



în tărâmul străvechi al Greciei mame, acolo unde s-au refugiat.

Părinții lui Arsenie au ajuns în Grecia împreună cu cei opt copii ai lor și cu alți refugiați, și s-au așezat în Konitsa, lângă Yanina. Acolo a mers Arsenie la școală. Era harnic și studios și a avansat repede la învățătură. Conștiincios și bun la inimă, se jertfea întotdeauna pentru ceilalți, fără să ceară nimic în schimb. Învățătorii și colegii îl iubeau în mod deosebit.

De foarte mic, îl iubea pe Hristos din toată inima lui și voia să facă binele numai pentru a-și arăta recunoștința. Studia cu grijă Evanghelia și citea *Viețile Sfinților*, și atât de mult îl emoționau, încât încerca să pună în faptă tot ceea ce citea. Trăia într-un mod simplu și ascetic, arătând înțelepciune mult peste măsura vârstei sale.

Atunci când Arsenie a terminat școala primară, a plecat să învețe meșteșugul tâmplăriei. Voia să muncească, spre a-și ajuta familia. Iubea mult această meserie, cea pe care a avut-o și Hristos. Din banii pe care-i câștiga, cea mai mare parte o trimitea celor de acasă. Ceea ce-i rămânea, cheltuia cu copiii care trăiau la orfelinat. De aceștia se îngrijea foarte mult. Și nu doar atât: de multe ori îi lua acasă la el, pentru a mânca împreună, ca o familie.

În vremurile grele ale războiului greco-italic, frații lui au plecat pe front. Arsenie a rămas în sat, lucrând pământul, pentru a-și întreține familia. Conștiinciozitatea și dragostea sa țineau seama de toate, chiar și de animale. Prefera să sufere și să se obosească el decât să chinuie animalele. Când ducea animalele la păscut, le scotea greutățile și șeile, lăsându-le libere, în timp ce el parcurea distanța aceea destul de mare pe jos. Culegea smochine și, în loc să le mănânce el singur, le dădea și la animale.



În 1945 a venit și rândul lui Arsenie să plece în armată, în serviciul căreia a rămas până în 1949. În toți anii aceștia, a luat parte la multe misiuni periculoase. N-au fost puține dățile în care a cerut el însuși ofițerilor să-l lase să plece el în prima linie a frontului, în locul altcuiva.

Lepădarea de sine* și credința lui erau adânc înrădăcinate în exemplul și în sfaturile primite de la părintele Arsenie, *Hagi-Efendi*.



În 1953 viața lui s-a schimbat pe deplin. A plecat în Sfântul Munte și, un an mai târziu, a devenit monah. Numele său de monah a fost Paisie. Dăruirea sa cea sfântă a luat chipul luptei pentru Hristos și al rugăciunii înflăcărare pentru întreaga lume.

În 1958 Sfântul Paisie se întoarce la Konitsa. Mai demult, făgăduise* Maicii Domnului să rezidească mănăstirea ei din Stomio, arsă și pustiită din timpul războiului. Venise vremea să-și împlinească făgăduința.





În Konitsa, Sfântul Paisie i-a găsit pe oameni luptându-se cu sărăcia și cu distrugerile lăsate în urmă de război. De toți se îngrijea cu multă dragoste și îi ajuta în orice fel putea. Aduna bani și haine și mâncare și medicamente pentru oamenii care aveau nevoie. Ajuta pe săraci și pe orfani să-și continue studiile. Iar când vedea pe drum un cerșetor și nu avea ce să-i dea, își scotea haina de pe el și i-o dădea, ca să-l ferească de frig. Dar cel mai însemnat dintre toate era faptul că îi sfătuia pe oameni să citească Scriptura, să se spovedească, să se împărtășească, să aibă nădejde în Hristos și în Maica Domnului, să se nevoiască bucuroși și să trăiască după voia lui Dumnezeu; să fie cinstiți și dreți în tot ceea ce fac, să iubească și să ierte. Și când s-au arătat în locurile acelea oameni ce învățau lucruri neadevărate și erezii*, datorită părintelui au fugit din locul acela fără a izbândi nimic. Cât a trăit în Konitsa, Sfântul Paisie a făcut istorie, iar aceasta a rămas consemnată în inimile oamenilor și în cartea sfinților Bisericii.

Sfântul Paisie iubea toate făpturile lui Dumnezeu și mai ales animalele sălbatice. Iar ele simțeau dragostea lui și se apropiau de el fără nici o frică. Un pui de cerb venea și mânca din mâna lui, iar el i-a făcut o cruce pe frunte, cu puțină vopsea. Aceeași cruce a făcut-o și iepurilor sălbatici care veneau fără frică la el. Le spunea vânătorilor să nu vâneze în împrejurimile mănăstirii, să aibă grijă de animalele cu cruce, să nu le vâneze, oriunde le-ar găsi.

În pădurile dimprejurul mănăstirii trăiau urși. De multe ori, sfântul îi întâlnea pe cărările pădurii, când ieșea să strângă lemne sau ierburi. Iar urșii, văzându-l încărcat, se dădeau la o parte ca să treacă. Și

nu doar atât: un urs venea adesea la mănăstire ca să ia mâncare. Însă atunci când era lume, îi spunea să plece, ca să nu se sperie oamenii. La fel le spunea și șerpilor care veneau în apropierea lui fără să-i facă nimic. Păsările pădurii se adunau în stol* în jurul său. Unele stăteau pe capul său, altele pe umeri, altele pe mâini, iar el le hrănea pe toate.

Sfântul spunea că animalele au o anume simțire și înțeleg dacă le iubești sau le compătimești. Și când trăim viață dreaptă și liniștită, atunci animalele, chiar și cele sălbatice, se domesticesc. La fel și natura, și pomii, și plantele se domesticesc atunci când le îngrijim cu dragoste. De aceea, sfântul îi sfătuia pe oameni să cultive pământul fără îngrășămintă chimice și alte substanțe care îl otrăvesc.

Mai târziu, Sfântul Paisie a plecat în pustiul Sinai*. Când s-a dus acolo, locul și oamenii suferau din cauza secetei. Desigur, în deșert plouă de obicei puțin, dar în anii aceia lipsa apei a fost foarte mare. Sfântul s-a rugat cu ardoare și a plouat. De bucurie, copiii beduinilor* dansau în ploaie, cei mari plângeau de recunoștință, chiar și animalele, în felul lor, cu glasurile lor, își arătau recunoștința.

Mai sus de mănăstire, într-un ermitaj* trăia sfântul. Acolo, alături, dintr-un izvorăș, ieșea un firicel de apă. Ochii lui se umpleau de lacrimi de recunoștință față de Dumnezeu, că aveau apă să bea și el, și animalele sălbatice și păsările cele însetate ale pustiului.

În Sinai, și-a făcut prietene două potârniche. Oriunde mergea, îl urmau. Se urcau pe umerii lui atunci când își făcea rucodelia* (sculpta



obiecte din lemn), ținându-i companie. Când s-a îmbolnăvit și o săptămână nu a ieșit din peștera sa, ele s-au făcut nevăzute.



Când s-a făcut bine, a mers în vârful dealului și le-a strigat ca să le dea de mâncare, dar ele nu s-au arătat. A lăsat mâncarea acolo și a plecat. În următoarea zi, mergând din nou, le-a găsit acolo pe cele două păsări, așteptându-l și dând bucuroase din aripi. Nu s-au atins de mâncare până nu l-au văzut din nou.

Sfântul Paisie a suferit alături de copiii locului acela, de oamenii de acolo și de animalele lor. Erau beduini săraci, care trăiau în pustiu ce înconjoară Muntele Sinai, dar erau și ei copii ai lui Dumnezeu. Puținii bani pe care-i câștiga de pe urma rucodeliei sale, îi cheltuia ca să cumpere haine, mâncare, biscuiți sau alte mărunțișuri, pe care le pune pe toate în sacul său călugăresc, și se ducea să se întâlnească cu micii lui prieteni, copiii beduinilor, care înțelegeau dragostea deosebită pe care le-o purta și, la rândul lor, îl iubeau și ei nespus. Era o adevărată sărbătoare de fiecare dată când îi vizita iubitul lor părinte Paisie. *Abuna Paizi* – așa îi ziceau. Și când veneau și ei la locul său de retragere și de nevoie, cu picioarele lor desculțe, ostenite și rănite, Sfântul le îngrijea rănilor; le dădea și pălărioare, ca să nu-i vatăme soarele.

Sfântul Paisie iubea mult viața la pustie. Neobișnuit însă cu clima pustiiului, se îmbolnăvea des, astfel că sănătatea lui s-a șubrezit foarte. Așa că după aproape doi ani, în 1964, a fost nevoit să părăsească Sinaiul.

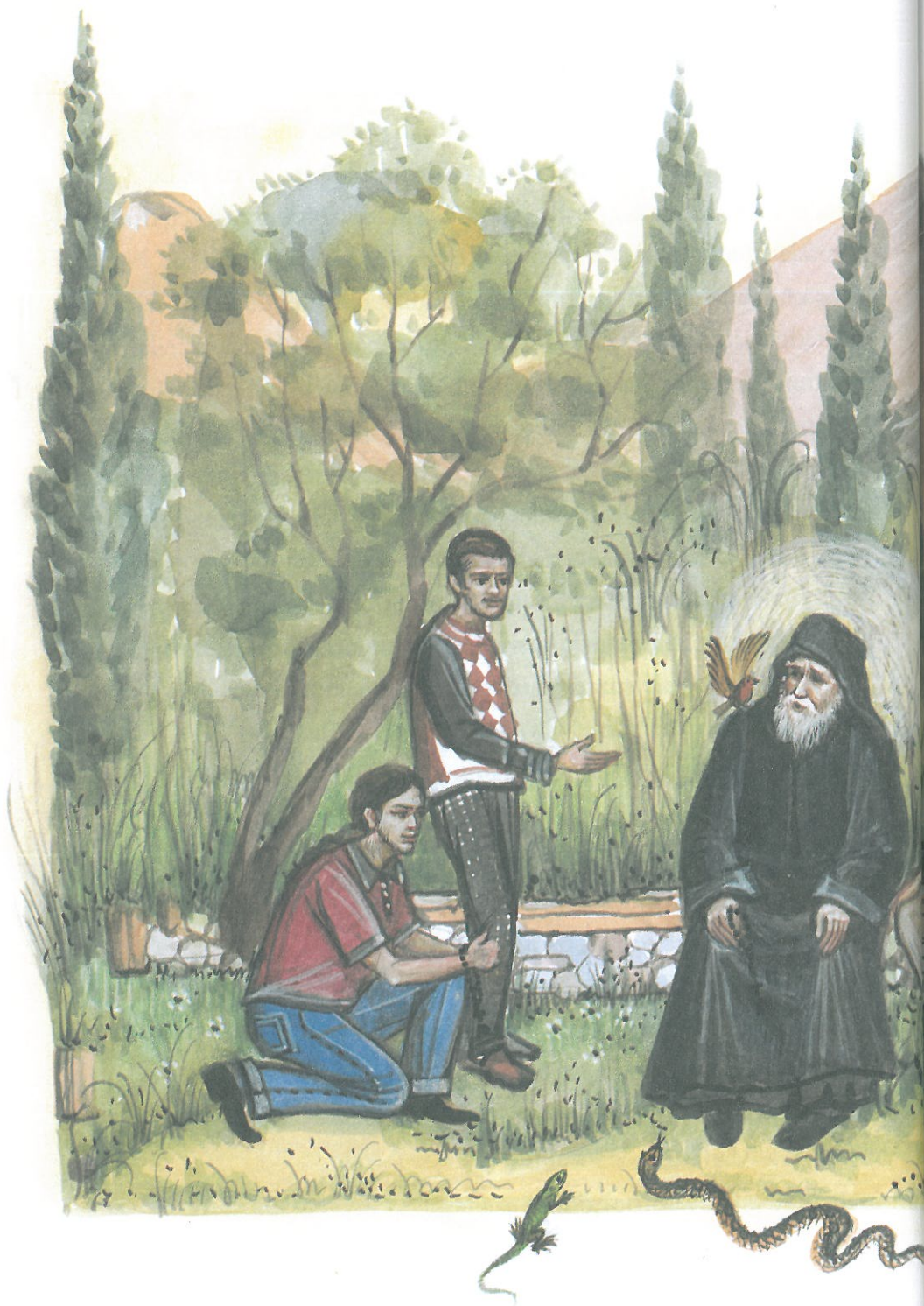
S-a întors în Sfântul Munte, acolo unde-și începuse viața monahală. Și-a continuat cu râvnă* curajoasele lupte ascetice. În 1979, s-a așezat definitiv la chilia* Panaguda*. La Panaguda, ușa sa era întotdeauna deschisă pentru toți, așa cum întotdeauna îi era deschisă

și inima. Îi primea pe toți care veneau acolo pentru a lua binecuvântare, pentru a primi un sfat, pentru a-și spune necazurile. Și erau foarte mulți la număr. Toată ziua, sfântul îi primea cu bucurie, îi cinstea cu ce se găsea pe acolo și stătea multe ore împreună cu ei. Le asculta problemele, le oferea alinare în întristările lor, îi sfătuia cu dragoste, iar uneori le descreșea frunțile cu umorul lui încântător. Nu punea niciodată preț pe propria persoană, pentru el nu conta dacă era nedormit, nemâncat, însetat, obosit, bolnav. Se gândea la ceilalți mai mult decât la sine. Îi compătimea și se jertfea pentru a-i ajuta. Era asemenea izvorului care curge neîncetat și a cărui apă, deși adăpă pomii, păsările, animalele sălbatice, tot mai prisosește. Spunea:

– Vin oamenii și-mi spun necazurile lor și mi se umple gura de amar, ca și cum aș fi mâncat ceapă. Și când vine cineva care merge puțin mai bine sau căruia i s-a rezolvat problema, îmi zic: „Slavă lui Dumnezeu, uite și un pic de halva!”... Să avem dragoste. Să începem așa cum îl mulțumește pe celălalt, și nu cum ne convine nouă. Dacă ne punem în locul celuilalt, atunci îi putem iubi pe toți, pe oameni, pe animale, chiar și pe fiarele sălbatice, tuturor le putem face loc înăuntrul nostru.

Sfântul Paisie simțea o mare bucurie atunci când se întâlnea cu oameni care, din dragoste pentru Dumnezeu, voiau să-și dăruiască viața lui Hristos și Bisericii. Astfel s-a ostenit și a contribuit hotărât la înființarea în 1966 a Mănăstirii Sfântului Ioan Teologul, aflate în regiunea





Suroti, undeva în apropierea marelui oraș Tesalonic. Monahiile acestei mănăstiri au avut marea binecuvântare de a-l avea ca povățuitor duhovnicesc. Și precum în Sfântul Munte, așa și aici, atunci când cobora în orașul Tesalonic, sfântul îi primea pe toți, fie mici, fie mari, care veneau să-l întâlnească, și le vindeca, cu dragostea și cu căldura sa sufletească, durerile și necazurile. Totodată, Sfântul Paisie a adus la mănăstirea din Suroti, unde se găsesc și astăzi, moaștele* părintelui Arsenie Capadocianul, sfântul pe care l-a avut ocrotitor toată viața.

Sfântul era foarte preocupat de toți cei bolnavi. Se ruga lui Dumnezeu să-i ajute și să le dea răbdare până ce aveau să se facă bine. Și el a fost încercat de multe boli grave. Niciodată nu s-a plâns, ci întotdeauna mulțumea și-L slăvea pe Dumnezeu pentru toate. Prin urmare oamenii care sufereau de boli grele luau curaj din exemplul și din rugăciunea lui. Simțeau că toată greutatea și toată durerea erau ridicate de el în locul lor.

La 12 iulie 1994, Dumnezeu l-a luat pe Sfântul Paisie la Sine. Sfârșitul său a fost binecuvântat precum întreaga viață – o viață plină de sfântă dăruire, de noblețe duhovnicească și de dragoste pentru Dumnezeu, pentru oameni și pentru întreaga zidire.

Sfântul și-a dat ultima suflare pe când se afla la mănăstirea din Suroti. Mormântul său, aflat în curtea mănăstirii, este astăzi locul unui neîncetat și impresionant pelerinaj. În luna ianuarie 2015 Patriarhia Ecumenică* a proclamat oficial canonizarea sa, așezându-l în rândul sfinților Bisericii.

Cine sădește un pom sădește nădejdea

Părintele Amfilohie din Patmos

La 13 februarie 1889 se naștea în Patmos, în binecuvântata insulă din Dodecanez, Atanasie, primul copil al lui Emanuel și al Irinei Makris.

Patmos este insula Sfântului Ioan Teologul, Evanghelistul. Evanghelistul iubirii* a trăit acolo, și acolo, într-o peșteră smerită, a și scris ultima carte a Noului Testament, Apocalipsa, la 95 de ani de la nașterea Domnului Iisus Hristos. Mult mai târziu, pe o colină, puțin mai sus de peșteră, s-a zidit o mănăstire măreață în cinstea sa.

În acest loc binecuvântat a crescut Atanasie, ducând o viață nedespărțită de Hristos. De mic copil, s-a evidențiat prin virtuțile sale, înțelepciunea, cumințenia, înfrânarea*, blândețea* și bunătatea sa.

A urmat școala în Patmos, insula natală. Într-o excursie școlară, s-a urcat împreună cu colegii săi pe vârful unui munte, pentru a se bucura de priveliștea de acolo: valurile Mării Egee se împleteau de-a lungul țărmurilor insulei ca o dantelă elegantă de un alb imaculat, iar în depărtare se zăreau risipite insule mici și mari. Atanasie contempla valea minunată ce se întindea la picioarele sale și, cuprins de entuziasm, s-a gândit: „Ce bine ar fi ca atunci când voi crește să pot zidi o mănăstire în acest loc!” Iată cât de mult iubea micuțul viața monahilor și mănăstirile.



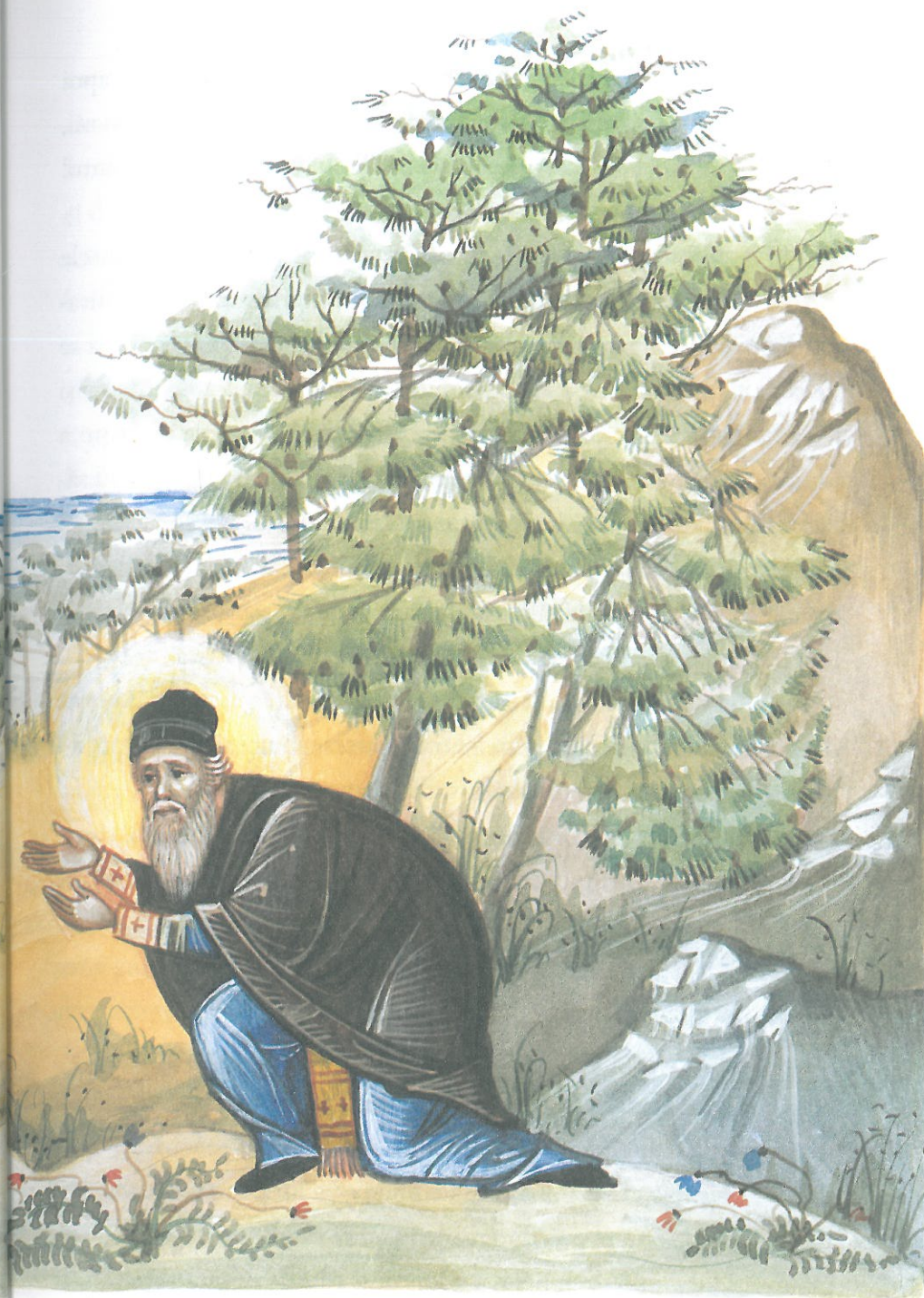
La 27 de ani, Atanasie, cu voia și cu binecuvântarea evlavioșilor săi părinți, merge la Mănăstirea Sfântului Ioan Teologul. În același an devine monah și primește numele de Amfilohie.

Viața lui este plină de dragostea pentru Hristos, plină de faptele jertfirii de sine și ale dăruirii față de oameni, frații săi. Toți, în mănăstire, îl iubesc și-l au ca exemplu. Dar și el le poartă de grijă tuturor și-i ajută pe toți. Este blând și binevoitor cu fiecare în parte. Numai cu el însuși este sever.

În 1911, mănăstirea îl trimite pe tânărul monah Amfilohie în Sfântul Munte, pentru a învăța sculptura în lemn. Acolo, în „Grădina Maicii Domnului”*, tânărul monah simte că trăiește ca în Rai. Nu știe de ce să se minuneze mai întâi, pentru ce să mulțumească mai întâi lui Dumnezeu și Ziditorului său. Pe de o parte, minunatul mediu înconjurător cu pădurile pline de verdeață, cu stâncile foarte abrupte, cu marea ce se întinde cât vezi cu ochii. Pe de altă parte, părinții cei cuvioși*, monahii înțelepți, sihaștrii și anahoreții*, care au ajuns aproape imateriali* mulțumită ascezei*. Sufletul lui își astâmpără setea cu sfințenia și cu înțelepciunea lor, iar ochii lui nu se satură de frumusețile naturii. La slujbe Îl slăvește pe Dumnezeu împreună cu ceilalți monahi aghioriți și-I mulțumește pentru toate darurile Sale cele date omului din belșug.

Doi ani mai târziu, merge la Ierusalim, la Locurile Sfinte, unde Hristos a trăit și a pășit. Inima lui dă să iasă din piept de bucurie și de emoție atunci când se găsește la Bethleem, în Biserica







Nașterii lui Hristos, Ziditorul și Creatorul* universului; apoi pe Golgota, în locul Răstignirii Lui; în Biserica Învierii, acolo unde se găsește Preasfântul Mormânt, mormântul ce a ținut, pentru puțină vreme, sfântul Său trup.

Plin de impresiile adunate și de entuziasm, părintele Amfilohie se întoarce în locul său natal, în Patmos. Nu-și uitase deloc dorința care-l mistuia de când încă era elev, aceea de a se învrednici să zidească o mănăstire. Își încredințează lui Hristos și Maicii Domnului dorința, dar cu puținii bani pe care-i avea nu a reușit să cumpere decât un loc plin de pietre. Începe imediat să sădească pini, de care se îngrijește cu multă dragoste: îi udă, îi sapă, îi tunde, nimănui nevenindu-i să creadă cum este cu puțință să crească pomi într-un loc atât de sălbatic și de uscat. Însă credința, rugăciunile și lucrul neostenit al părintelui fac pustia să înflorească.

– Cel ce sădește pomi sădește nădejdea, sădește pacea, sădește dragostea și are binecuvântarea lui Dumnezeu, zicea el, sfătuindu-i neîncetat pe locuitorii insulei să sădească pomi.

Pomii cresc și localnicii îi numesc *amfilohies*, deoarece părintele Amfilohie este primul care a adus acești pomi în insulă. De multe ori îl văd stând ore nesfârșite sub umbra unui copac și rugându-se.

Puțini ani mai târziu începe să reconstruiască* Mănăstirea Bunei Vestiri, să zidească chilii, să înalțe parapeți*; ulterior aici avea să se sălășluiască o obște de monahii*, ficele sale duhovnicești.

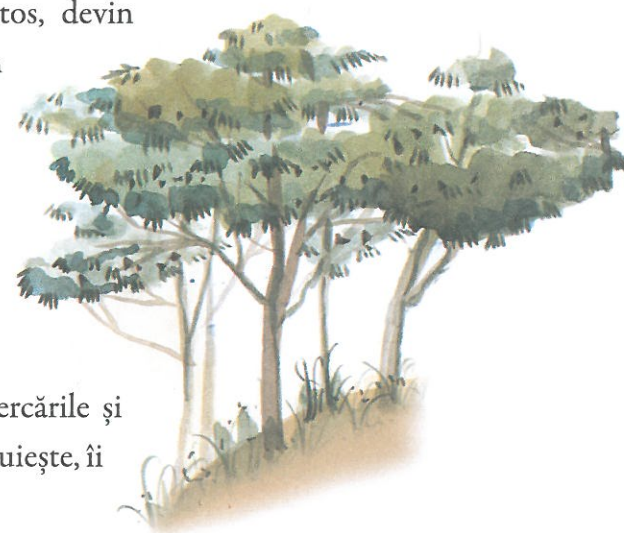
Dragostea adâncă a părintelui pentru Hristos îmbrățișează întreaga natură. „Iubește-L pe Cel Unul, pentru a te iubi și fiarele sălbatice”, obișnuia el să spună. Câtă e dragostea lui pentru făpturile lui Dumnezeu, tot atâta e și durerea lui atunci când îi vede pe oameni, plăsmuiți de Dumnezeu pentru a îngriji și a păzi natura, purtându-se

cu neglijență sau chiar cu răutate față de animale, sau distrugând din cauza lăcomiei frumusețile și minunățiile lumii, pe care Dumnezeu ni le-a dăruit tuturor, poluând aerul, mările, râurile, apele de la suprafață și de sub pământ... Lacrimi curg din ochii lui pentru pădurile ce sunt arse sau defrișate. Căci pădurile, după cum știm, nu sunt doar podoa-be frumoase ale munților, ci ele sunt ca niște plămâni ce curăță aerul pe care-l respirăm, unde-și găsesc culcuș animale, păsări, insecte, toate cele zidite de Dumnezeu cu înțelepciune și cu dragoste pentru noi. De aceea, părintele Amfilohie se gândea neîncetat și la păsările pădurii, și la fiarele sălbatice: „Ce fac ele acum? Pe ce ramuri își mai fac cuiburi? Ce rădăcini să mai sădească pentru a întări pământul, să-l mențină pentru a nu-l lua apa ploii ca să inunde curțile și livezile oamenilor?”

În felul acesta plin de însuflețire gândea și trăia părintele Amfilohie în fiecare zi.

Părintele este hirotonit preot în 1919. Când săvârșea dumnezeiasca Liturghie, credincioșii îl vedeau radiind și strălucind. Îl emoționează mai ales clipa în care pâinea și vinul – darurile aduse în semn de recunoștință de oameni lui Dumnezeu – se prefac în Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos, devin dumnezeiască Euharistie, din care se împărtășesc cei credincioși pentru a se binecuvânta și sfinți întreaga lume.

La Taina Spovedaniei părintele Amfilohie ascultă greșelile, păcatele oamenilor, chinurile și necazurile lor, încercările și întrebările lor. Îi mângâie, îi sfătuiește, îi





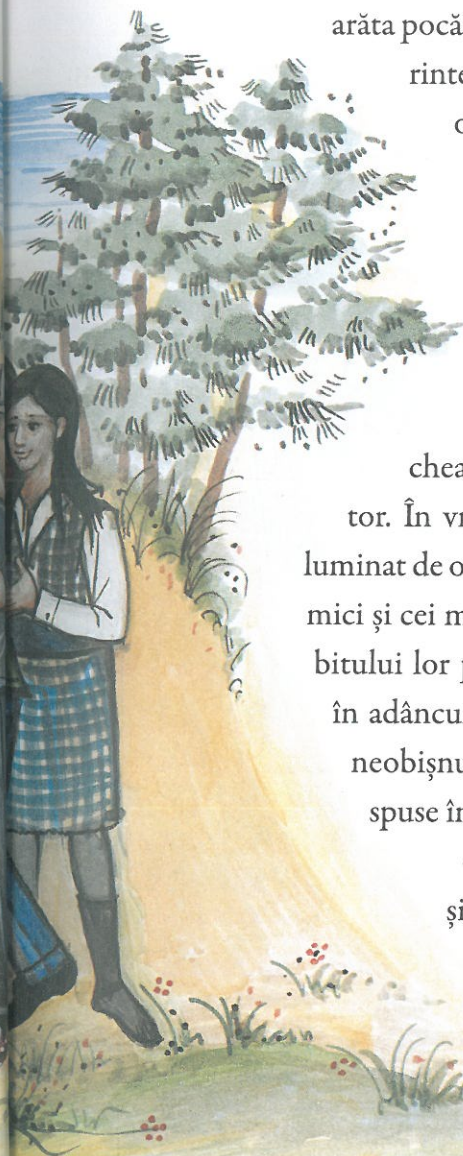
îndeamnă să ia hotărârile cele bune, cele bineplăcute lui Dumnezeu, să facă pocăință, să-și schimbe adică modul de a gândi și de a trăi. Și

îi sfătuiește să sădească și să îngrijească un pom, pentru a-și arăta pocăința. Câtă dreptate are acest sfânt pă-

rinte! Lucrul pământului îl liniștește pe om și-l face mai înțelept, mai răbdător, dar și mai smerit. Și apoi poate împărți bucurios cu ceilalți oameni roadele lucrului său. Iubește natura și respectă animalele, deoarece Îl iubește pe Dumnezeu.

La 16 aprilie 1970 Domnul îl cheamă la Sine pe vrednicul Său lucrător. În vremea adormirii* sale, chipul îi este luminat de o frumusețe și seninătate aparte. Și cei mici și cei mari sunt triști din cauza pierderii iubitului lor părinte Amfilohie, dar, inexplicabil, în adâncul inimii lor simt o pace și o bucurie neobișnuite. În urechile lor răsună cuvintele spuse întotdeauna copiilor ce alergau la el:

– Copiii mei, să-L iubiți pe Hristos și pe toți semenii voștri, ca să fiți oameni binecuvântați și de folos societății!



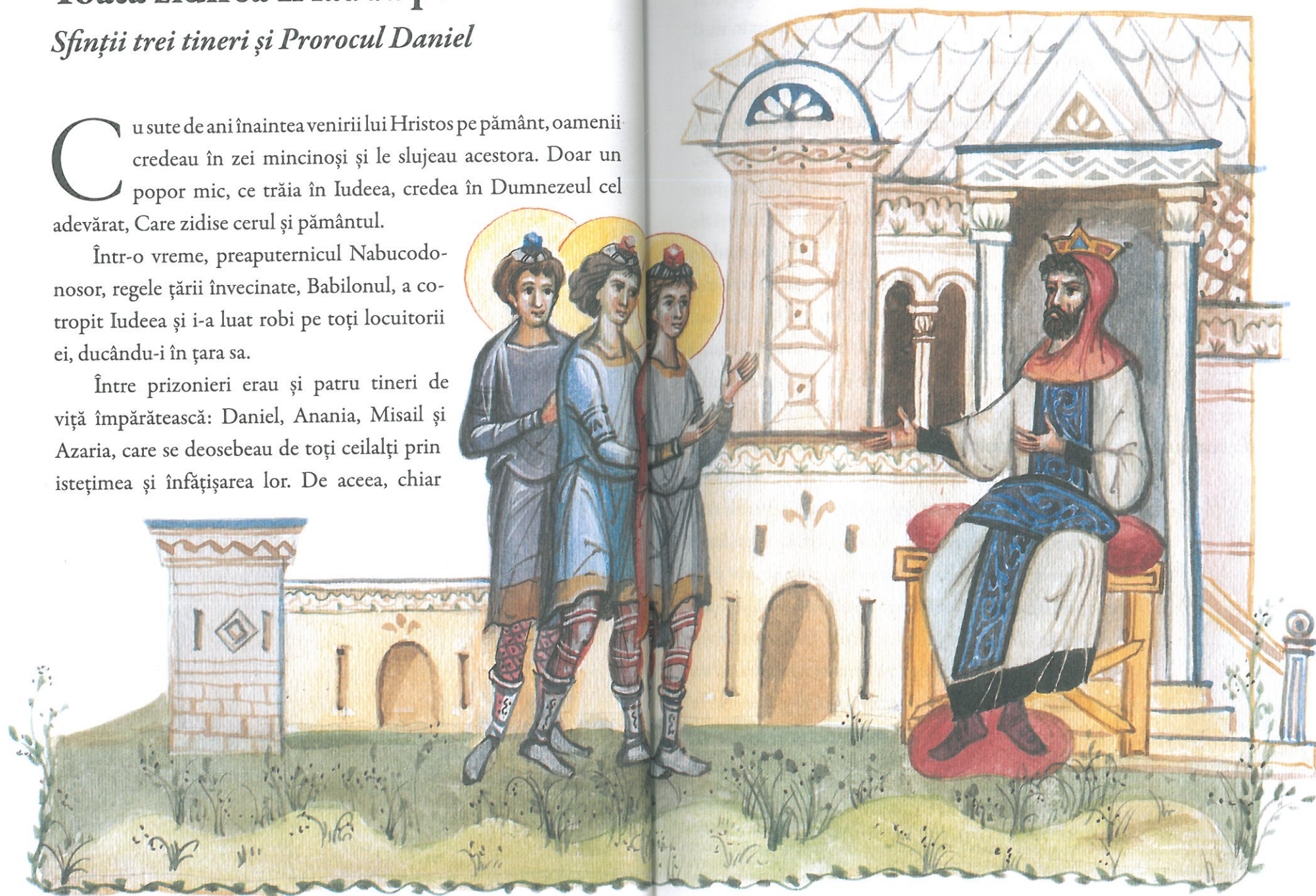
Toată zidirea Îl laudă pe Domnul

Sfinții trei tineri și Prorocul Daniel

Cu sute de ani înaintea venirii lui Hristos pe pământ, oamenii credeau în zei mincinoși și le slujeau acestora. Doar un popor mic, ce trăia în Iudeea, credea în Dumnezeu cel adevărat, Care zidise cerul și pământul.

Într-o vreme, preaputernicul Nabucodonosor, regele țării învecinate, Babilonul, a copleșit Iudeea și i-a luat robi pe toți locuitorii ei, ducându-i în țara sa.

Între prizonieri erau și patru tineri de viță împărătească: Daniel, Anania, Misail și Azaria, care se deosebeau de toți ceilalți prin istețimea și înfățișarea lor. De aceea, chiar



dacă erau prizonieri, regele i-a adus la palatul său și s-a îngrijit să aibă parte de o educație aleasă, cu scopul de a-i lua mai târziu în slujba sa. Le-a dat, desigur, și nume noi: pe Daniel l-a numit Balthazar, pe Anania – Sedrah, pe Misail – Misah și pe Azaria – Abed-Nego.

Deși trăiau în bogăție, onoruri și măreție, tinerii aceștia nu au uitat niciodată tradițiile poporului din care veneau și trăiau în simplitate, așa cum fuseseră învățați. Credința într-un singur Dumnezeu, și nu în toți idoli*, oferea trupului și sufletului o putere deosebită, și de aceea harismele* cu care erau înzestrați se înmulțeau tot mai mult.

Într-o bună zi, regele a fost tulburat și înfricoșat de un vis, din cauza căruia și-a pierdut somnul pentru multe nopți. I-a chemat, deci, pe înțelepții regatului și le-a cerut să-i tâlcuiască visul, pentru ca inima lui să-și afle liniștea.¹ Dar în zadar! Nici un înțelept nu a reușit să i-l explice. Regele s-a înfuriat și a poruncit să fie omorâți toți curtenii. O tulburare foarte mare a pus stăpânire pe palat.



Cei patru tineri, care urmăreau întâmplările, s-au întristat nespun de tare, deoarece atât de mulți oameni urmau să-și piardă viața. S-au rugat din toată puterea inimii lor la Dumnezeu și Acesta a ascultat rugăciunile lor și l-a ajutat pe Daniel să afle tâlcuirea visului. Fără să piardă o clipă, Daniel s-a dus la rege și i-a tâlcuit visul. Atunci, înfricoșătorul și groaznicul Nabucodonosor a îngenușat înaintea lui și i-a zis, în auzul tuturor, că Dumnezeul lui Daniel este mai presus de toți zeii lui idolatri*. Mulțumit

¹ Ar trebui să amintim aici că înainte de a veni Hristos în lume oamenii credeau că visurile din timpul somnului sunt prevestiri a ceea ce urmează să se întâmple. Unii oameni chiar și astăzi mai cred așa ceva, deși acest lucru nu este adevărat.

și împăcat, l-a făcut pe Daniel guvernatorul capitalei Babilonului și mai-mare peste toți sfinții săi, iar celorlalți trei prieteni ai lui Daniel – Anania, Misail și Azaria – le-a dat vrednicii și demnități înalte.



După ani, Nabucodonosor a poruncit să se construiască o statuie imensă, din aur curat. Când statuia a fost gata, i-a chemat pe toți supușii săi să i se închine ca unui zeu. Cu toții s-au supus. Le-a cerut acest lucru și celor trei prieteni ai lui Daniel, însă aceia au refuzat. Cum ei, care Îl iubeau și Îl slăveau pe Dumnezeul cel adevărat, să se închine acum unei statui neînsuflețite? Însă regele, auzind aceasta, s-a înfuriat tare.

– Vă voi arunca într-un cuptor încins cu foc!, le-a spus.

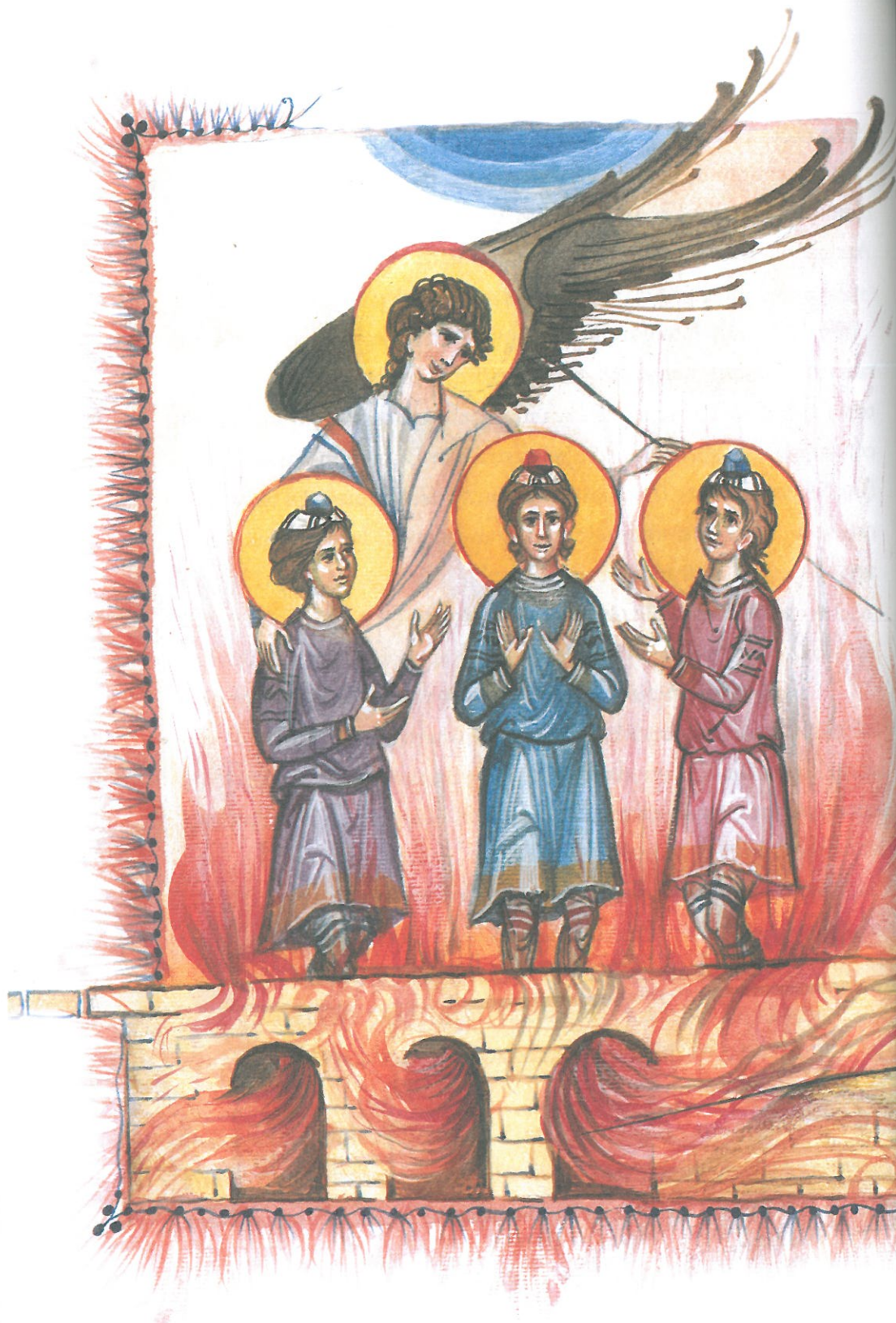
Dar ei, senini, i-au răspuns:

– Nu ne vom închina la statuia ta, rege! Noi ne închinăm doar adevăratului Dumnezeu! Numai Lui Îi slujim și doar pe El Îl cinștim. Numai Lui, și nu idolilor! Nu ne temem de nimic, nici de înfricoșările tale, nici de foc, deoarece Acela ne păzește și are puterea să ne scoată din cuptorul cel înflăcărat.

Regele Nabucodonosor spumega de furie și de răutate. Fără să mai stea la vorbă, a poruncit să se facă în cuptor un foc înșeptit mai mare și să fie aruncați în el cei trei tineri legați.

Și s-a făcut așa. Focul era atât de încins, încât i-a orbit și i-a ars pe slujitorii regelui și pe cei ce erau adunați în jur, aproape de cuptor, ca să vadă mai bine.

Însă, minune: cei trei tineri nu s-au tulburat și nici nu s-au înfricoșat. S-au rugat din toată inima lor și au intrat în cuptorul de foc cu încredere și cu nădejde în Dumnezeu. Atunci, în fața ochilor



tuturor s-a petrecut ceva la care nimeni nu s-ar fi așteptat și nici nu și-ar fi închipuit. S-a petrecut o minune! Un tânăr frumos și luminos, un înger al lui Dumnezeu, a îndepărtat flăcările cele arzătoare și, așa cum suflă un vânt foarte răcoros, a împrăștiat peste tot răcoare. Cei trei tineri, pășind printre flăcări, plini de bucurie, într-un glas aduceau mulțumire lui Dumnezeu și-L slăveau și cu glas ceresc cântau:

Binecuvântați pe Domnul, toate cele create! Lăudați-L și slăviți-L pe Domnul pentru toate!*

Și voi, îngerii lui Dumnezeu, cerurile și puterile cerești, lăudați-L și slăviți-L pe Dumnezeu, acum și de-a pururi!

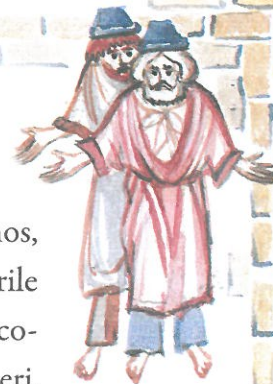
Soarele și luna, stelele și cerul, ploaia și roua și toate vânturile, binecuvântați și lăudați și slăviți-L pe Domnul!

Focul și lava, gheața și arșița, zăpada și răcoarea, ceața și ninsoarea, fulgerele și norii, lăudați-L și-L slăviți pe Dumnezeu!

Lumina și întunericul, noaptea și ziua, pământul cu marginile lui și munții cu toate cele ce cresc de pe pământ, lăudați-L și slăviți-L pe Dumnezeu!

Izvoare și mări și râuri, și pești mici și mari, și păsările cerului, și fiare și toate făpturile, lăudați-L și slăviți-L pe Dumnezeu, acum și pururea!

Toți oamenii, și voi, preoții, ce cu smerenie Îi slujiți, lăudați-L și slăviți-L pe Domnul!*





*Anania, Azaria și Misail, să-I
mulțumim și noi Domnului și
Dumnezeului nostru, în imne și
în cântări slăvite!*

Și alături de ei s-a adunat lă-
udând pe Dumnezeu toată zidi-
rea: și animalele, și păsările, și po-
mii, și florile, și vânturile, și apele...

Dintr-odată regele Nabucodonosor a fost
cuprins de tulburare și i-a întrebat nedumerit pe sfetnicii săi:

– Noi am aruncat în foc trei tineri, și pe aceia, legați. Cum văd
eu acum patru, pășind liberi prin cuptor și fără să



fie atinși de foc?
Și cât de străluci-
tor și de luminos este
chipul celui de-al patrulea!

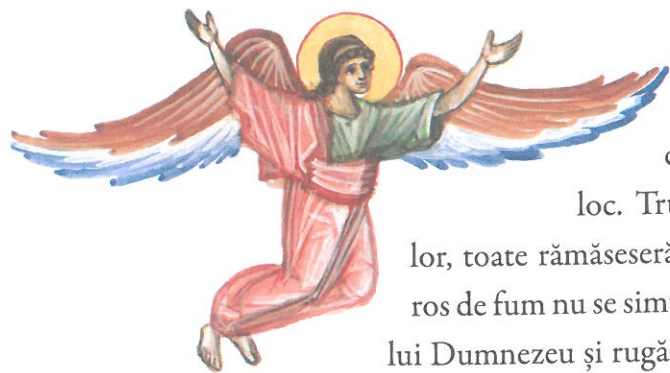
– Este precum vezi, cinstite rege! Să tră-
iești fericit și veșnic!, i-au răspuns sfetnicii.

Regele s-a apropiat de cuptor și a strigat:

– Sedrah, Misah și Abed-Nego, credincioși robi ai
lui Dumnezeu, ieșiți afară!

Iar ei au făcut precum le-a spus regele: au ieșit din
cuptor și s-au apropiat de rege și de sfetnicii acestuia.





Toți au rămas cu gurile căs-
cate: focul nu-i atinsese de-
loc. Trupul, hainele, chiar și părul
lor, toate rămăseseră neatinse. Și nici măcar mi-
ros de fum nu se simțea! Văzând regele că puterea
lui Dumnezeu și rugăciunea celor trei tineri au în-
vins focul cel înfricoșător, profund mișcat și tulburat, s-a
pocăit pentru învârtosarea inimii lui și a strigat în auzul tuturor:

– Acești tineri au ales să fie aruncați în foc decât să se închine la idoli.
Au încălcat porunca mea, deoarece încrederea lor stătea în Dumnezeu
pe Care-L cinstesc și-L iubesc. Iar Acela l-a trimis pe îngerul Său și i-a iz-
băvit pe robii Săi, fiindcă numai El poate izbăvi și scăpa din orice necaz
sau primejdie. De aceea, poruncesc ca nimeni să nu mai spună vreun cu-
vânt rău despre Dumnezeu lui Sedrah, Misah și Abed-Nego!

Atunci regele a dat celor trei tineri curajoși și credincioși dem-
nități mai înalte decât cele pe care le avuseseră. Și, precum era firesc,
asta nu a fost deloc pe placul curtenilor și sfetnicilor împăratului.
Pizma și invidia le-au pătruns adânc în inimă și au început să se gân-
dească cum să le facă rău.

După mai mulți ani, rege al Babilonului a ajuns Darius. Cei pa-
tru prieteni erau în continuare dregători la palat. Își îndeplineau în-
datoririle cu cinste și cu grijă, de aceea și regele cel nou îi prețuia și
îi cinstea cu încredere, iar înțeleptului Daniel i-a acordat demnități
foarte înalte. Dar aceasta a fost ultima picătură care a umplut paha-
rul invidiei curtenilor, care visau la aceste posturi înalte și onoruri;
astfel că au pus la cale un plan ca să se descotorosească de Daniel. Și
uite ce-au făcut: știind foarte bine că Daniel era evlavios și avea o

credință adâncă în Dumnezeul părinților săi, s-au dus la Darius și
l-au convins că trebuie să poruncească tuturor supușilor să i se închi-
ne timp de 30 de zile lui, și nu lui Dumnezeu, ca și cum regele ar fi
fost singurul dumnezeu adevărat. Cei ce îndrăzneau să nu se supună
poruncii urmau să fie aruncați la lei.

Daniel nu s-a temut de pedeapsa cea înfricoșătoare. A conti-
nuat să se roage, ca în fiecare zi, Dumnezeului adevărat, pe Care-L
știa și-L iubea, Dumnezeul părinților săi. Și nici măcar nu i-a trecut
vreo clipă prin cap că ar trebui să se închine sau să se roage pe ascuns.
Cum era firesc, lucrul acesta n-a trecut neobservat. Fapta lui Daniel
s-a aflat repede, ajungând și la palat, iar Darius s-a mâhnit mult: toc-
mai Daniel, cel pe care-l prețuia, căzuse victimă poruncii sale și ni-
mic nu-l putea scăpa. Cu inimă grea, regele a poruncit să fie aruncat
într-o groapă cu lei înfometăți.

– Mă rog ca Dumnezeul tău să te scape!, i-a zis întristat regele.

Fără să se împotrivească, Daniel i-a urmat pe slujii-
tori, care au pecetluit în urma lui intrarea în groapa cu
lei, astupând-o cu o piatră de neurnit.

În dimineața următoare, plin de neliniște regele
a alergat la groapă și a cerut să se îndepărteze piatra
care pecetluisese intrarea, pentru a vedea ce s-a în-
tâmplat cu Daniel. Dar ceea ce a văzut nu i-a venit
a crede ochilor: Daniel, viu și nevătămat, stătea în-
tre leii care se învârteau bucuroși în jurul lui, dând
jucăuși din coadă, ca și cum i-ar fi căutat atenția și
i-ar fi cerut să-i mângâie. Harul lui Dumnezeu a îm-
blânzit animalele sălbatice, făcându-le pașnice și prie-
tenoase, așa cum erau odată animalele în Rai.

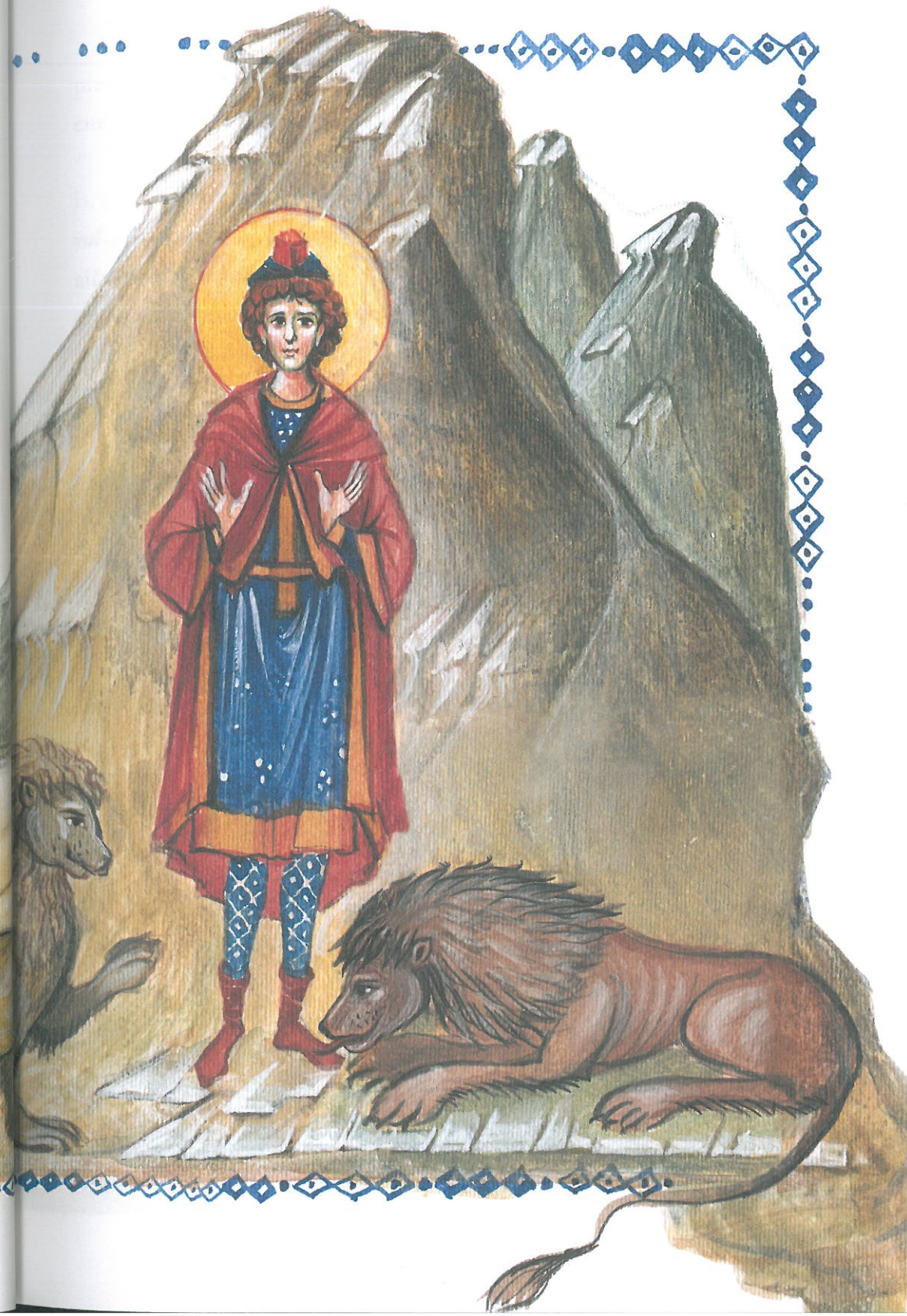


Daniel și-a trăit restul vieții vorbind oamenilor despre minunile lui Dumnezeu. La fel și cei trei prieteni ai săi, Anania, Azaria și Misail, au trăit până la sfârșitul vieții lor pământești, bineplăcând* lui Dumnezeu și în pace.

Biserica noastră l-a numit pe Daniel proroc*, fiindcă prin dragostea și credința lui în Dumnezeu cel adevărat i-a ajutat de multe ori pe compatrioții lui să rămână credincioși tradițiilor lor. Îi mângâia în greutățile lor, dându-le curaj, nădejde și amintindu-le făgăduința lui Dumnezeu despre venirea lui Mesia*, Hristos, Care le va aduce oamenilor nădejde și speranță.

În multe biserici îi vedem zugrăviți pe cei trei tineri în cuptorul de foc și pe Prorocul Daniel în mijlocul leilor fie în icoane portabile*, fie pe pereții lor (atunci când vorbim de pictură religioasă murală*). Pentru creștini, cei trei sfinți tineri și Prorocul Daniel sunt exemple de curaj, de răbdare și de credință în Dumnezeu cel adevărat.

Biserica noastră îi prăznuiește pomenirea* în fiecare an în data de 17 decembrie.



Pentru dragostea lui Hristos

Sfânta Mare Muceniță Irina

Cu mult timp în urmă, la 300 de ani după nașterea lui Hristos, în orașul Maghedo din îndepărtata Persie trăia o preafrumoasă prințesă. Era Penelopa, fiica marelui stăpânitor idolatru, Liciniu. Părinții ei o prețuiau ca pe un odor

preascump și preaiubit. Un înțelept învățat, Apelian, a învățat-o să citească, să scrie și să-și cultive sufletul.

Într-o zi, un porumbel a intrat în turnul ei strălucit în care trăia, ținând o ramură de măslin în cioc. După puțin timp, a intrat și un vultur cu o cunună de flori și în cele din urmă, un corb cu un șarpe.

Micuța a fost cuprinsă de uimire și a cerut învățătorului să-i spună, dacă știe, ce puteau însemna toate acestea.

Și într-adevăr, învățătorul i-a explicat că cele trei păsări erau vestitorii trimiși de Dumnezeu pentru a-i arăta viața cea minunată





care îi fusese pregătită. Porumbelul însemna viața duhovnicească în Hristos, ramura de măslin – Sfântul Botez, vulturul – biruința ei împotriva necredincioșilor, în timp ce corbul și șarpele – întristările și chinurile prin care avea să treacă de dragul lui Hristos.

Mica Penelopa s-a gândit și s-a răzgândit la ce-i spusese învățătorul ei despre faptul minunat ce s-a petrecut. Astfel că ea a hotărât să afle mai multe despre Hristos, după care a cerut să fie catehizată* pentru a deveni creștină. Când s-a botezat, a primit numele Irina. Toate arătau că nobila prințesă avea să le vorbească tuturor celor din jur despre credința în adevăratul Dumnezeu, răspândind prin prezența ei senină, așa cum o și învedera numele ei cel nou¹, nădejde și bucurie asupra celor din preajma sa.

După botezul ei, Irina a început să studieze cu râvnă Sfânta Scriptură, să postească, să se roage și să-și sporească din ce în ce mai mult flacăra cea plină de căldură a iubirii ei pentru Hristos.

Când Irina a ajuns la vârsta de 12 ani, tatăl ei a dat poruncă să părăsească turnul și să se mute la palat, împreună cu el. Cu ocazia unei anume sărbători, acesta i-a cerut să se roage și să le aducă jertfe idoliilor, zeilor mincinoși. Dar Irina i-a răspuns în auzul tuturor:

– Să nu-mi ceri un astfel de lucru, tată, deoarece eu Îl iubesc pe Domnul Iisus Hristos, singurul Dumnezeu adevărat, Cel Care a creat întreaga lume!

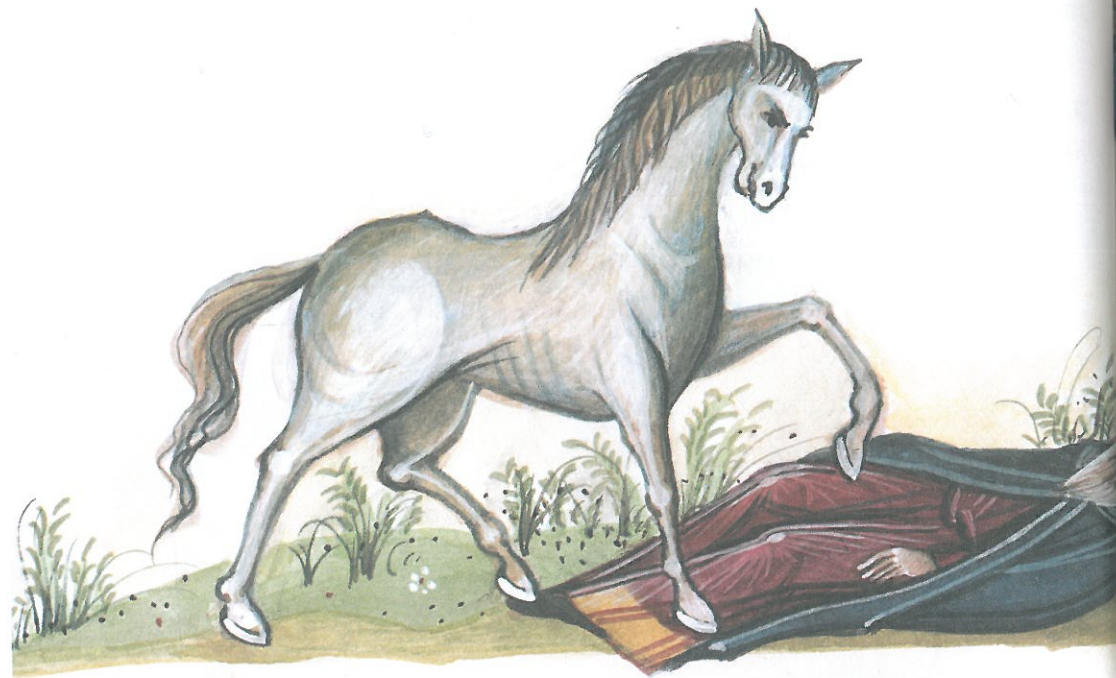
Auzind cuvintele acestea, Liciniu și-a pierdut mințile și a uitat că-i este tată. Tremurând de furie, a poruncit să o lege pe față

¹ Irina în limba greacă înseamnă „pace” (n. trad.).

în grajd, pentru a fi nimicită sub copitele cailor. Însă prezența ei cea plină de pace împlânzi pe dată caii sălbatici, ce au rămas nemișcați, cu toate că erau asmuțiți de slujitorii regelui să o atace. Dimpotrivă, unul dintre cai, cuprins de înverșunare, s-a repezit la tatăl ei, l-a aruncat la pământ și l-a călcat în picioare, omorându-l. Apoi, a mers lângă Irina și a dezlegat-o de legăturile ei cu dinții, într-un mod minunat, vorbind chiar cu glas omenesc, în auzul tuturor:

– Fericită ești tu, Irina, că L-ai cunoscut pe adevăratul Dumnezeu și că te-ai eliberat de falsa credință a idolilor!

Sfânta Irina, ridicându-și mintea la Hristos, Cel Care pe toți îi iubește și-i iartă, s-a rugat și tatăl său cel mort a înviat. Iar acesta, de cum și-a revenit și a înțeles ce i s-a întâmplat, a îmbrățișat-o și i-a zis:



– Îți mulțumesc, copilul meu, că nu m-ai lăsat în întunericul iadului* și te-ai făcut prilej al întâlnirii mele cu adevăratul Dumnezeu!

După această întâmplare minunată, Liciniu, împreună cu mama sfintei și cu trei mii de supuși, s-au botezat și au devenit creștini.

Nu mult după aceea, credinciosului rege Liciniu i-a urmat la tron un rege necredincios, Sedechia pe numele său, care cerea cu îndărătnicie Sfintei Irina să se lepede de Hristos și să se închine idolilor celor neînsuflețiți. În ciuda amenințărilor și făgăduințelor acestui mare stăpânitor, sfânta nu a cedat. Sedechia atunci, înfuriat, a



poruncit să o arunce într-o groapă plină cu șerpi veninoși și să o lase acolo timp de patru zile. Însă, așa cum mai demult au făcut caii, tot așa și acum, târătoarele veninoase nu i-au făcut nimic sfintei. Regele cel barbar a supus-o apoi altor chinuri înfricoșătoare, pentru a o forța să se lepede de credința ei. Ea însă le-a răbdat pe toate cu mult curaj, mărturisind* că este creștină. De fiecare dată stătea lângă ea, ca un păzitor încercat, îngerul lui Dumnezeu și o ocrotea. Mulți oameni, văzând darurile și minunile cele nenumărate pe care Dumnezeu le oferise vieții Sfintei Irina, au crezut și ei în Hristos și s-au botezat.

Faima sfintei a ajuns până la însuși împăratul Persiei, Savorie, cel care a cerut să o întâlnească. Când au adus-o înaintea lui, a încercat să o facă în fel și chip să se lepede de credința ei în Hristos. Dar nimic din lume nu putea să o facă pe Sfânta Irina să-L părăsească pe Hristos, pe Care Îl iubea, pentru a aduce jertfe idolilor, așa cum îi cerea împăratul. Dimpotrivă, cu o râvnă tot mai aprinsă vorbea despre Acela, iar în urma cuvântului ei, mulți dintre idolatri deveneau creștini. Aceasta l-a înfuriat peste măsură pe Savorie, care a și poruncit să o decapiteze, după multe alte chinuri înfricoșătoare la care a supus-o. Așa încât, într-o zi primăvăratică de mai, sfânta s-a învrednicit să ia cununa sfârșitului mucenicesc. Avea doar 15 ani.

Creștinii i-au îngropat sfântul trup, dat chinurilor din dragoste de Hristos, însă harul lui Dumnezeu l-a readus la viață. Iar un înger al Domnului i-a spus:





– Fericită ești tu, Irina, că te-ai învrednicit să mărturisești pentru Hristos! Dar fericiți vor fi și toți cei ce vor cere ajutorul tău și te vor cinsti în ziua pomenirii tale.

După învierea ei, Sfânta Irina s-a arătat din nou împăratului Savorie, ținând în mână o ramură de măslin. Mii de oameni, văzând-o în viață, au crezut în Dumnezeu cel adevărat. Mai apoi, Sfânta Irina a mers în orașul ei, în Maghedo, unde s-a întâlnit pentru ultima oară cu părinții săi, profețind și moartea tatălui ei.

Marele har pe care îl primise sfânta de la Dumnezeu depășise toate legile firii. Astfel, în timp ce se găseau chiar în orașul ei, un norce a coborât din cer a luat-o și a dus-o în Efes*, unde se găsea și învățătorul ei, Apelian. Prezența sfintei în acest mare și vestit oraș al Asiei Mici a devenit pricina care a făcut ca mulți oameni să-L cunoască pe Hristos și să ajungă și ei creștini.

După ani, Sfânta Irina și-a săvârșit în pace viața pământească și a urcat către ceruri.

Sfânta Irina, precum și alți sfinți, sunt mereu alături de noi și-L roagă pe Preabunul Dumnezeu să trăim în pace, pe pământul binecuvântat*, pe care El Însuși ni l-a dăruit.

Biserica noastră o cinstește și o prăznuiește în data de 5 mai.



Sfântul și leul

Sfântul Gherasim de la Iordan

În pustia dogoritoare din apropierea râului Iordan, trăia mai demult, la cinci veacuri de la nașterea Domnului Hristos, un monah pe nume Gherasim. Viața lui cea aspră în pustiu nu-l mătnea deloc. În fiecare zi și-n orice clipă a vieții lui, fiecare gând și nădejde a lui, întreaga lui existență erau dăruite lui Dumnezeu. Sufletul îi era înflăcărat de dragostea față de Ziditorul lui, și dragostea aceasta strălucea și încălzea nu doar pe oamenii ce-l întâlneau, dar și animalele sălbatice sau domestice și toate celelalte vietăți.

Într-o zi, monahul Gherasim, aflându-se la malul râului Iordan, a auzit un sunet plin de durere ce venea din apropiere: era răgetul unui leu rănit. Luându-se fără nici o frică după plânsul fiarei, sfântul a ajuns în fața unui leu uriaș. Se vedea că regele animalelor avea niște dureri, într-adevăr, foarte mari. Sfântul a fost cuprins de milă față de făptura lui Dumnezeu. Ah, dacă ar fi putut să-i vorbească, să-l întrebe unde-l doare! Ah, de-ar fi putut să-l ajute! Și iată că tocmai atunci s-a întâmplat un lucru de necrezut: fiara cea mândră s-a apropiat cu încredere și i-a arătat laba din față. Pricina? O rană făcută de o așchie. Sfântul a scos-o cu grijă din piciorul animalului, și a oblojit rana cu multă grijă.





Din acea zi leul a devenit însoțitorul credincios și nedespărțit al Sfântului Gherasim. Îl urma peste tot, oriunde ar fi mers, și îl slujea, neîncetând să-și arate marea lui recunoștință. Diaconia* pe care i-a rânduit-o sfântul leului era aceea de a-l însoți pe măgarușul care aducea apă de la râu la mănăstire – lucru pe care leul l-a împlinit multă vreme. În fiecare zi, leul – pe care Bătrânul¹ l-a numit Iordan, pentru că-l găsisese lângă râul Iordan – făcea același drum lung, împreună cu măgarul ce căra apa. Era uimitor cum fiara cea sălbatică nu doar că nu-i făcea nimic măgarului, dar îl și apăra, și asta cu multă atenție.

Într-o zi însă, când leul dormea, au trecut pe acolo niște beduini, călare pe cămilele lor, și au furat măgarul. Când leul s-a trezit, a căutat neliniștit măgarul, dar nu l-a găsit niciunde. Întristat, s-a întors la mănăstire, unde cu toții spuneau că firea cea sălbatică l-a făcut să mănânce măgarul. Iar leul, mișcându-și trist coada, s-a apropiat de Sfântul Gherasim cu ochii în pământ, care i-a zis cu asprime:

– Iordane, acum că l-ai mâncat pe măgar, vei face tu treaba în locul lui!

Zis și făcut! În fiecare zi i se puneau în spate urcioarele, iar el, fără nici o împotrivire, se ducea și le aducea înapoi la mănăstire pline cu apă. Este cu adevărat uimitor să vezi cum un animal, și nu oricare, ci regele animalelor, în fața căruia toți tremură de frica puterii și a ferocității lui, asculta cu smerenie porunca părintelui, ca și cum ar fi fost o ființă cuvântătoare.

¹ Sau Starețul (*n. trad.*).



Și trecu așa multă vreme. Însă într-o zi, pe când leul se găsea acolo unde pierduse măgarul, s-a întâmplat să treacă din nou pe acolo beduinii care furaseră măgarul. Ei s-au oprit să-și adape animalele și să se odihnească, dar leul, de cum i-a văzut, s-a aruncat asupra lor, scoțând un răget puternic, iar aceia, îngroziți, au fugit care încotro, lăsând măgarul în urmă.

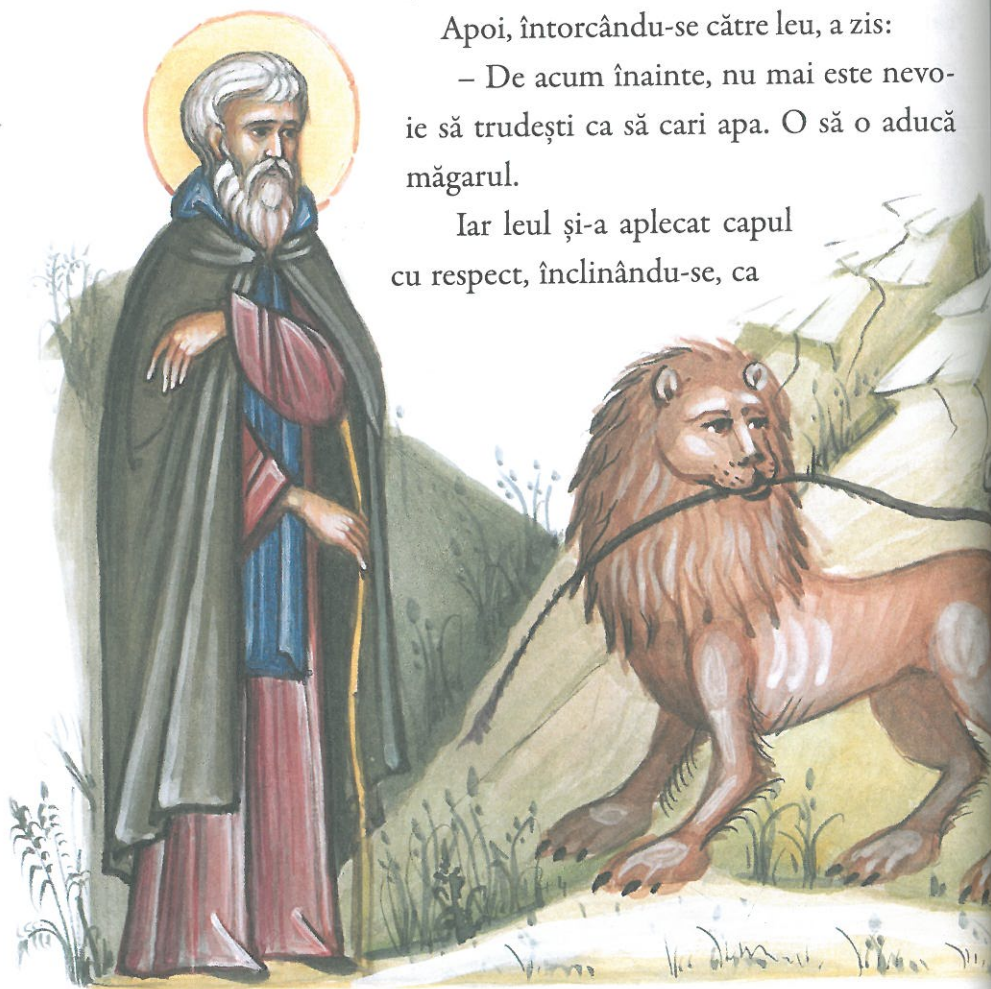
Plin de bucurie, Iordan a apucat căpăstrul măgarului și l-a dus pe animalul cel pierdut la mănăstire și i l-a arătat părintelui. De cum l-a văzut, sfântul a zâmbit și a spus:

– L-am acuzat deci pe nedrept pe leu că ar fi mâncat măgarul.

Apoi, întorcându-se către leu, a zis:

– De acum înainte, nu mai este nevoie să trudești ca să cari apa. O să o aducă măgarul.

Iar leul și-a aplecat capul cu respect, înclinându-se, ca



și cum și-ar fi luat rămas bun de la părintele Stareț, și a plecat, pierzându-se în adâncul pustiei. Însă nu l-a uitat niciodată pe binefăcătorul său. Venea o dată pe săptămână să-l salute, apoi pleca înapoi.

Vreme de mulți ani, leul a continuat să vină la mănăstire ca un vizitator, ca un pelerin*. Într-una dintre vizitele sale, l-a căutat pe sfânt, dar nu l-a găsit niciunde. Un monah, văzând zbuciumul animalului, i-a spus:

– Leule cel bun, nu-l mai căuta și nu te mai zbuciuma degeaba!

Părintele a plecat dintre noi...

Și l-a luat și l-a dus la mormântul Sfântului Gherasim. Leul, ca și cum ar fi înțeles ce s-a întâmplat, a început să plângă cu mult amar. Și precum i-a fost în toți anii aceia credincios, ascultător părintelui, s-a lăsat pe mormânt și și-a dat sufletul.

Este minunat cum dragostea și bunătatea pe care sfinții le revarsă au atâta putere, încât înrăurirea acestora se face simțită și asupra animalelor sălbatice, îmblânzindu-le.

Biserica noastră prăznuiește pomenirea Sfântului Gherasim de la Iordan în data de 4 martie.



Luminoasa stea a Țării Galilor

Sfânta Melangel

La 600 de ani după nașterea Domnului Hristos, venea pe lume în frumoasa Irlanda, cea cu păduri întinse și verzi, o preafrumoasă prințesă. I-au pus numele Melangel. Trăia într-un turn înalt, alături de părinții ei și înconjurată de mulți slujitori.

Micuța Melangel strălucea ca o stea luminoasă și toți o iubeau. Dar și ea îi iubea și-i asculta pe părinții și pe învățătorii ei și înainta repede în tot ceea ce făcea și învăța. Se deosebea de toți prin farmecul și noblețea ei, și mai ales prin marea sa bunătate. Pe unde trecea, împrăștia tuturor bucurie. Pe mulți îi ajuta cu multă bunăvoință și avea pentru fiecare câte un cuvânt bun.

Dar dragostea cea mare a lui Melangel era Dumnezeu, Acela Care, precum spuneau scrierile cele înțelepte din care învățase, zidise toată făptura, pădurile și râurile, florile și animalele, și, desigur, oamenii. Aceluia Melangel dorea să-I dăruiască toată viața ei.

Așadar tânăra prințesă a hotărât să lase bogăția și cinstea pe care le avea în palatul tatălui ei, regele, și a plecat în nordul Bretoniei, într-o regiune a Țării Galilor, numită Powys. Acolo, în adâncul pădurii, într-o peșteră, a trăit în asceză, rugăciune și nevoie, vreme de 15 ani.

Felul ei sfânt de viață le făcea pe animalele și păsările pădurii să se apropie fără teamă de ea. Iar ea le îngrijea cu dragoste și în miezul iernii, pline de greutatea frigului, împărțea cu acestea puțina ei mâncare.

Într-o zi, un prinț din acele locuri a plecat la vânătoare cu ogarii* săi, trecând tocmai prin locurile unde se nevoia Melangel. Alergând

pe urmele unui iepure sălbatic, a ajuns în luminișul unde Melangel obișnuia să se roage. Animalul cel blând a venit în grabă și s-a ascuns sub hainele ei, ca să se adăpostească. Inima lui dădea să iasă din piept de frică. Prințul, așa cum făc toți vânătorii, a poruncit câinilor să găsească iepurele. Aceia însă s-au oprit în fața sfintei, fără să poată să mai facă un pas. Atunci vânătorul a dat să sune din goarnă ca să-i cheme pe câini, însă din goarnă nu ieșea nici un sunet.

Plin de mirare, prințul s-a apropiat atunci de luminiș și, întâlnind-o pe Melangel, i-a spus:

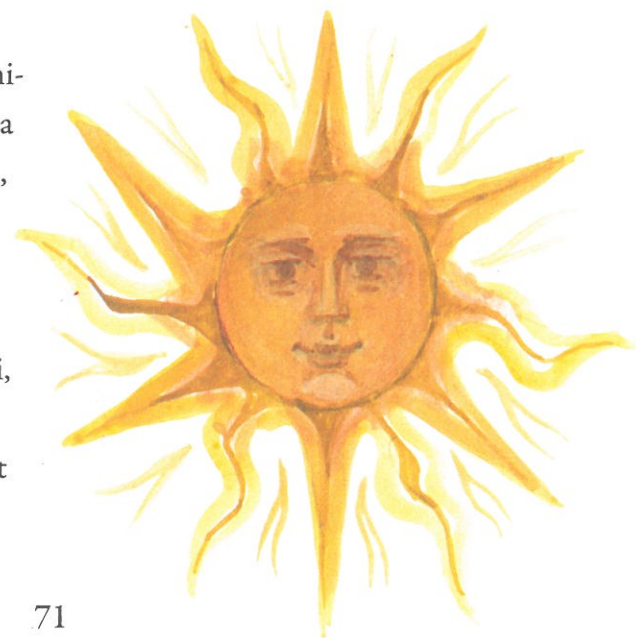
– Cine ești tu de stai aici, în mijlocul pădurii, singură și fără frică? Ce cauți aici? Nu știi că pământurile acestea sunt ale mele? Și ce le-ai făcut câinilor mei de nu se mai pot mișca?

Atunci, ea i-a vorbit despre Creatorul și Ziditorul lumii și Ocrotitorul tuturor fapturilor plătând asemănătoare aceluia iepuraș sălbatic și i-a mărturisit cât de mare era dorința ei ca toți oamenii să se apropie de Hristos. În anii aceia, în toată Europa și Bretonia, puțini erau cei ce cunoscuseră Creștinismul.

Plin de emoție și de admirație pentru credința și râvna cea înflăcărată a lui Melangel, prințul, i-a spus:

– Îți dau ție locul acesta, ca să zidești o biserică, pentru ca oamenii să vină aici, și să le vorbești de Hristos.

În felul acesta, s-a ridicat o mănăstire pe locul acela.



Iar oriunde se zidește o mănăstire, locul se îmblânzește. Munca și rugăciunea monahilor alungă răul și frica. Oamenii care trec pe acolo învață cum să trăiască în dragoste cu ceilalți oameni și să fie prieteni cu pământul, cu pădurea care înainte îi îngrozea, cu animalele, cu păsările; află cum oricine poate împreună-lucra cu Dumnezeu. La slujba de dimineață, înainte cu mult de a se lumina, primele care înalță imne de laudă Ziditorului sunt păsărelele, cu glăsciorul lor. Și nu mult după aceea, monahii cântă în *katholikón**: *Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bunăvoire!*



După-amiaza, la ora Vecerniei, rândunelele, ca vorbite între ele, salută, prin zborul lor iute și plin de vioiciune, pe cer, trecerea unei noi zile. Și puțin mai târziu, monahii cântă: *Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta, ridicarea mâinilor mele, jertfa de seară.* În mănăstire, toți și toate Îi mulțumesc lui Dumnezeu și-L slăvesc pentru toate și se roagă pentru lume.

Rugăciunile lui Melangel și viața ei cea sfântă au atras multe alte tinere care doreau să-și dăruiască viața lor lui Hristos. Trăiau împreună în mănăstire în dragoste, în pace și în armonie.



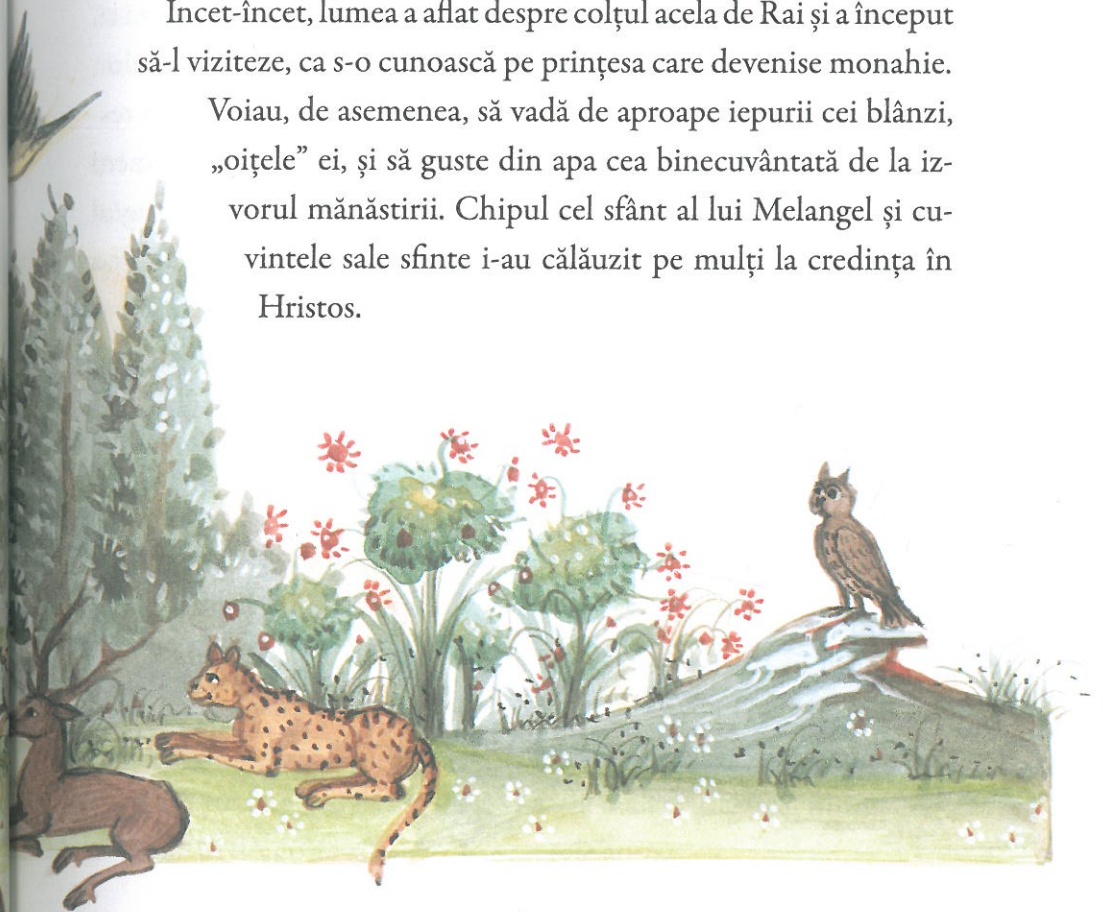


Mănăstirea era Raiul pe pământ. Monahiile, cu Melangel în frunte, slăveau bucuroase pe Dumnezeu și se rugau pentru binele lumii. Rugăciunile lor se înălțau ca o tămâie binemiroitoare la cer și se uneau cu imnele îngerilor, ajungând la tronul lui Dumnezeu.

În mănăstirea Sfintei Melangel își găseau refugiul mulți iepurași, la fel ca cel pe care sfânta l-a scăpat de vânător. Și minunat e faptul că aceste animale fricoase umblau fără nici o teamă printre monahii. Lui Melangel îi arătau o dragoste aparte, o urmau peste tot, oriunde s-ar fi dus ea mergeau și ele, și de aceea oamenii i-au și numit pe iepurași „oițele lui Melangel”.

Încet-încet, lumea a aflat despre colțul acela de Rai și a început să-l viziteze, ca s-o cunoască pe prințesa care devenise monahie.

Voiau, de asemenea, să vadă de aproape iepurii cei blânzi, „oițele” ei, și să guste din apa cea binecuvântată de la izvorul mănăstirii. Chipul cel sfânt al lui Melangel și cuvintele sale sfinte i-au călăuzit pe mulți la credința în Hristos.





Melangel a trăit la mănăstirea ei în asceză și-n rugăciune 37 de ani. Când a venit clipa plecării din lumea aceasta, s-au adunat în jurul ei toate monahiile, cărora le-a fost în toți anii aceștia o mamă iubită și călăuză duhovnicească.

Dar și animalele și păsările pădurii, cele pe care ea le îngrijise și le ocrotise, s-au adunat în jurul mănăstirii spre a o saluta pentru ultima oară.

Biserica prăznuiește pomenirea Sfintei Melangel la 31 ianuarie.

În locul unde a trăit sfânta există și astăzi o biserică închinată ei. Mulți pelerini vizitează regiunea și se bucură, alături de familiile lor, de frumusețea, bucuria și binecuvântarea aceluia loc sfințit. Din respect pentru amintirea sfintei, în zona aceasta a Țării Galilor nimeni nu vânează iepuri până astăzi. Aceste mici făpturi își găsesc refugiul în această zonă, deoarece Sfânta Melangel, câtă vreme a trăit aici, i-a îngrijit și i-a păzit.

Astăzi, Sfânta Melangel este considerată, în Anglia, protectoarea mediului.

Un sfânt din Creta

Sfântul Ioan Străinul

În vremea stăpânirii arabe, în marea și vestita insulă a Cretei, din anul 824 și până la mijlocul veacului al X-lea, oamenii au suferit mult din cauza cruzimii stăpânitorilor străini. Și aceasta s-a petrecut până în anul 961, când slăvitul și bravul general Nichifor Fokas, cel ce a și devenit în scurt timp împărat al Bizanțului, i-a alungat pe arabi din insula Cretei. Insula cea mare a devenit din nou teritoriu al Imperiului Bizantin și al Patriarhiei Ecumenice a Constantinopolului, farul cel duhovnicesc al Bisericii Cretei.

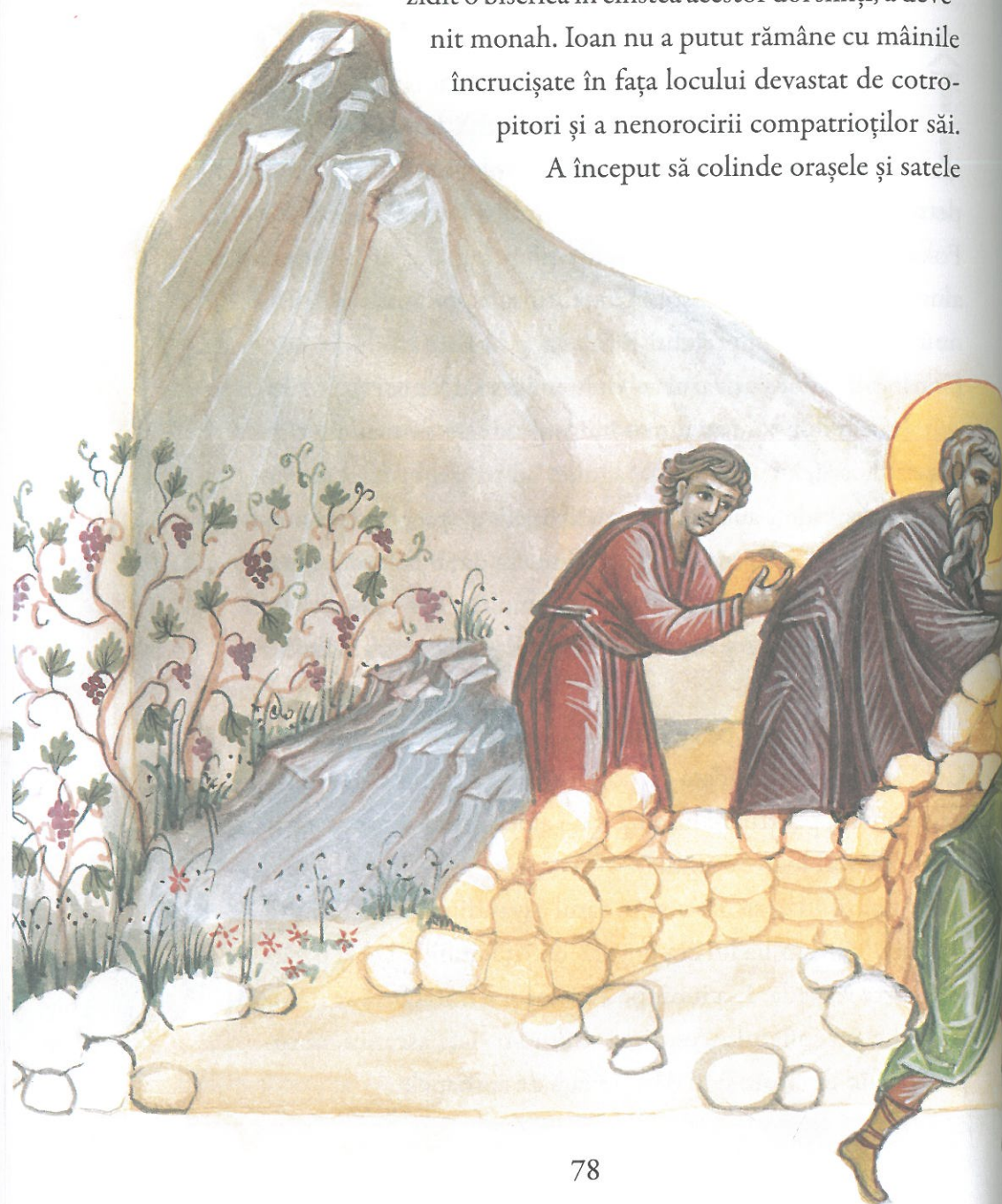
Însă arabii, care au rămas în insulă vreme de mai mult de o sută de ani, au adus mari pagube: au stricat biserici și mănăstiri, de unde i-au izgonit cu sălbăcie pe preoți și pe monahi. Dar nici în bisericile ce nu fuseseră dărâmate nu se mai putea sluji. Pământul a rămas pentru multă vreme necultivat. Oamenii, fără să se gândească prea mult, au părăsit calea lui Dumnezeu.

În acei ani grei ce au urmat stăpânirii arabe, Dumnezeu, Cel Ce nu uită niciodată de poporul Său, a trimis oameni binecuvântați, pentru a-i lumina și a-i ajuta. Unul dintre aceștia a fost Sfântul Ioan Străinul.

Sfântul Ioan se născuse în satul Sivas din Iracalia, în jurul anului 955. Familia lui era bogată, de viță nobilă. De la o vârstă foarte fragedă, L-a iubit pe Hristos și a hotărât să se dăruiască din tot sufletul Acestuia și să ducă o viață ascetică, în rugăciune, în dragoste și în dăruire față de aproapele.

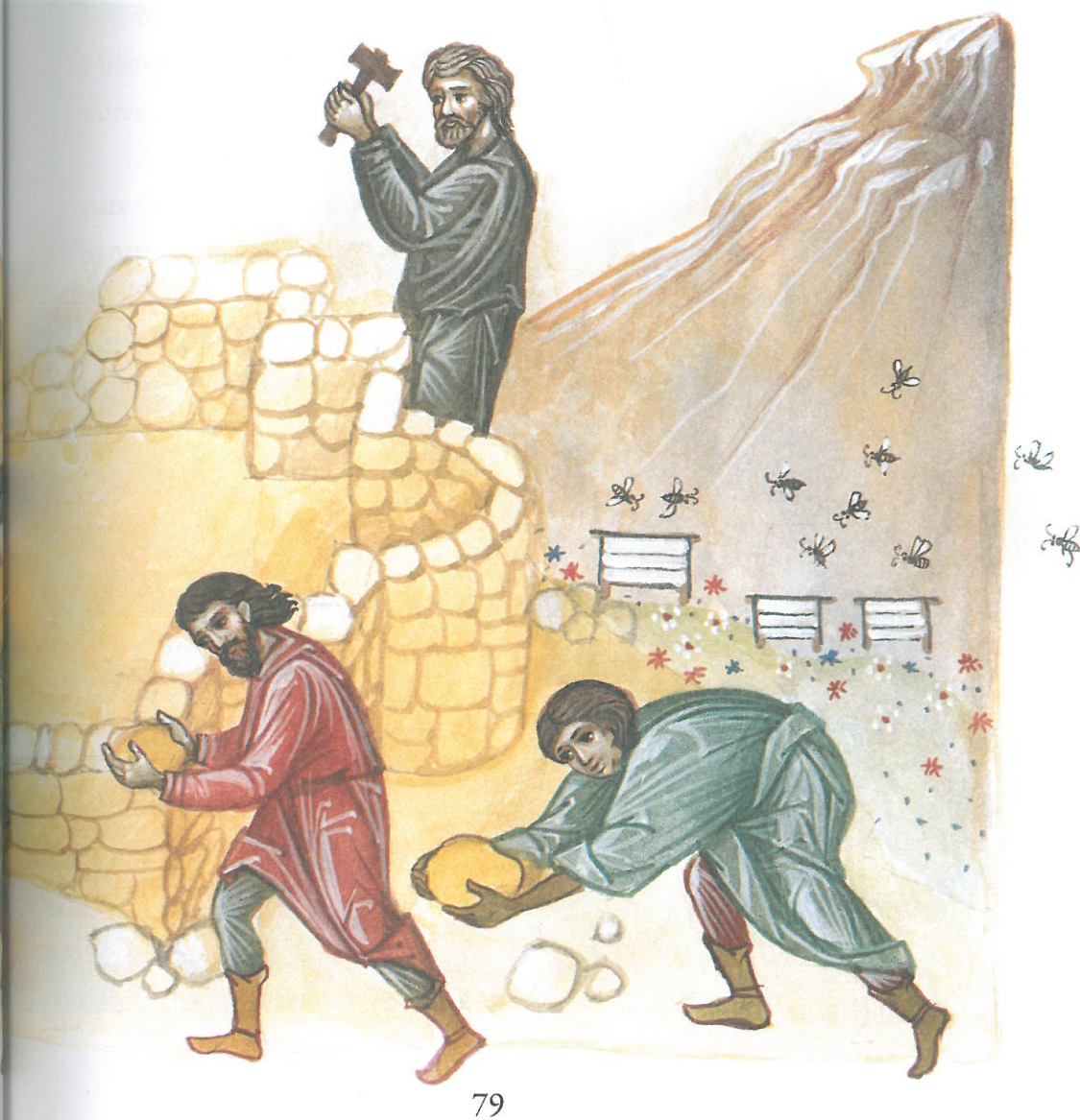


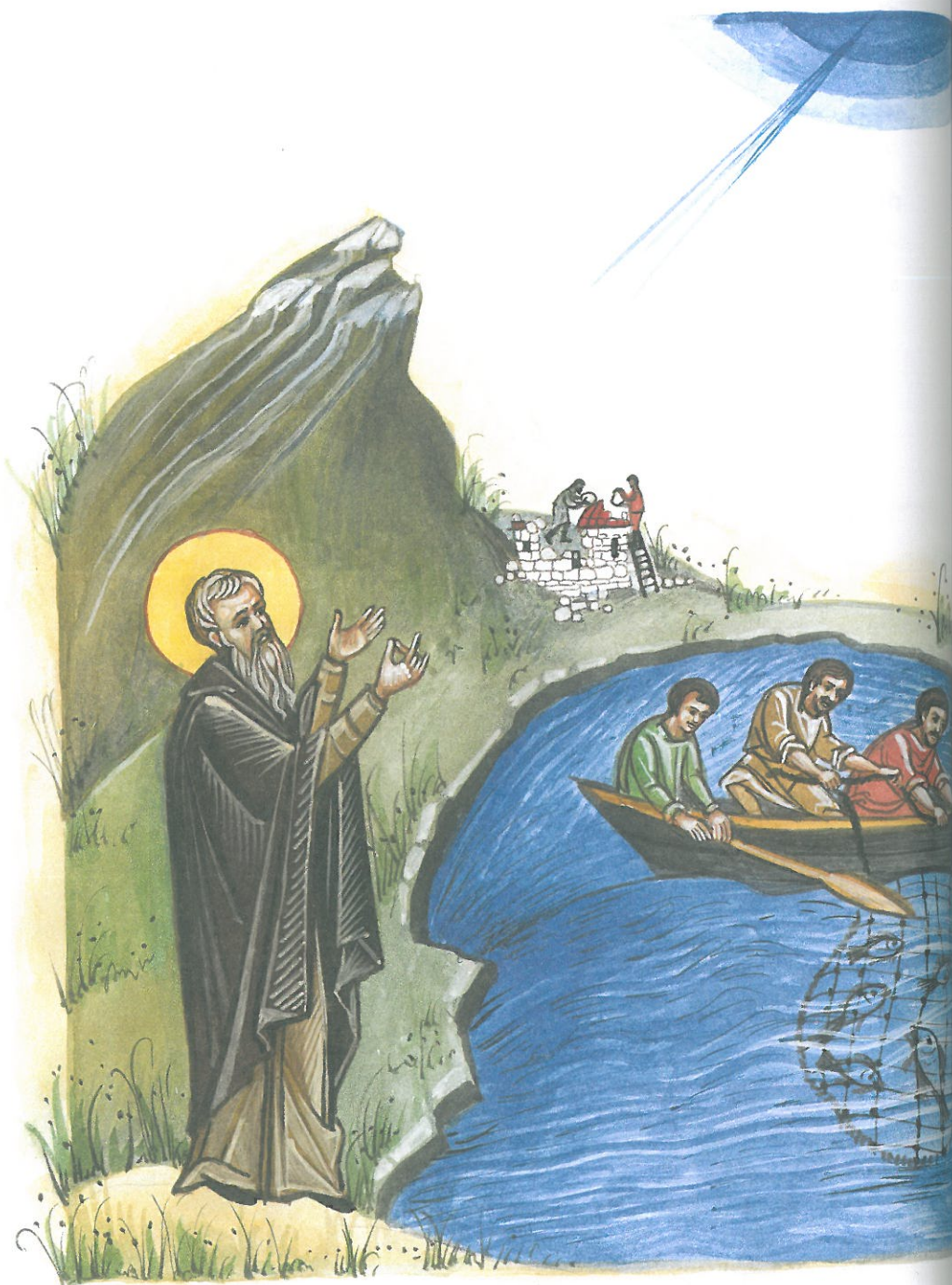
Pentru o vreme, s-a nevoit în peștera Sfinților Eutihie și Eutihianos, din Muntele Raxos, în sudul Heracliei. Acolo, după ce a zidit o biserică în cinstea acestor doi sfinți, a devenit monah. Ioan nu a putut rămâne cu mâinile încrucișate în fața locului devastat de cotropitori și a nenorocirii compatrioților săi. A început să colinde orașele și satele



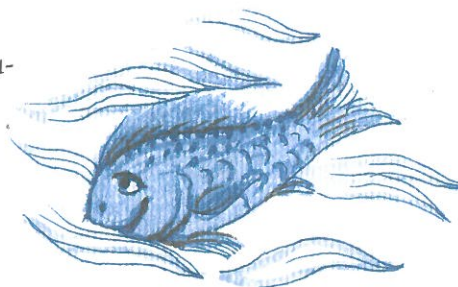
Cretei. Oriunde mergea, nu găsea decât locuri pustii, câmpuri lăsate în paragină, livezi și vii părăsite, păduri arse sau tăiate și oameni care, de frică și strâmtorare, deveniseră ca sălbatici.

Nimic nu mai amintea de frumusețea acestei insule și de omenia locuitorilor ei.





Sufletul lui Ioan era apăsător de durere. „Creația, atât de frumos plămuită de Dumnezeu, trebuie să-și regăsească rostul, iar oamenii, adevărata lor vocație, ca să se reîntoarcă pe calea lui Hristos”, gândea el.



Mănat doar de dragostea de oameni și de dăruirea față de Hristos, a luat-o pe jos spre părțile de apus ale insulei. Nimic nu-l putea opri.

Astăzi, distanța pe care o putem face cu mașina în câteva ore ne pare scurtă și nu ne este ușor să înțelegem cât de greu era pe atunci pentru cineva să ajungă fie și numai până în satul vecin.

Sfântul Ioan se oprea în fiecare sat și vorbea oamenilor despre Hristos. Încerca să le amintească cine au fost odată. Oamenii, încet-încet, își reveneau din letargia* duhovnicească la care se ajunsese în acea perioadă îndelungată de înrobire. Se trezeau, încetau să se mai teamă și se încredeau în sfântul, înțelegând că împreună pot face din insula lor Raiul de altădată. Atunci când Ioan le cerea să rezidească o biserică arsă sau o mănăstire, ori să sădească pomi, plante, flori, ei alergau să-l ajute, oferindu-și puterea și timpul lor și orice altceva aveau la îndemână, deoarece știau că în biserici și în mănăstiri creștinii găsesc mângâiere și primesc putere. Acolo învăța să trăiască după voia lui Dumnezeu, după cum Îi place Lui: cum se pot iubi și cum se pot ajuta unul pe altul, cum își pot arăta bucuria și recunoștința față de darul vieții.

În lupta aceasta a sa Sfântul Ioan Străinul nu a fost singur. Nu-l ajutau numai oamenii, ci și îngerii și Preacurata Născătoare de Dumnezeu, cea care, desigur, l-a și îndemnat să zidească acolo o



mănăstire. Astfel, s-a zidit Mănăstirea Maicii Domnului *Antifonitria*, pe culmile Muntelui Miriokéfala, lângă Retimnos. Sfântul Ioan a dăruit mănăstirii ca metoace* trei biserici și o mănăstire mai mică – toate zidite de el cu ajutorul creștinilor din zona aceea.

În Retimnos există un sat numit Izvorul. Acolo, sfântul a zidit o biserică în cinstea Sfântului Gheorghe. Odată s-a întâmplat ca alimentele să se termine și oamenii care munceau alături de sfânt sub soarele dogoritor să nu aibă ce mânca. Atunci, cuprins de milă, sfântul i-a trimis pe pescarii din sat să pescuiască în numele sfântului

făcător de minuni Gheorghe. Iar aceia s-au întors cu atât de mulți pești, încât plasele stăteau gata să se rupă. Cu toții au dat slavă lui Dumnezeu și i-au mulțumit sfântului din tot sufletul. Astfel, biserica este cunoscută astăzi sub numele de *Sfântul Gheorghe Pescarul*.

Sfântul Ioan și-a continuat călătoriile pe jos, mergând fără oprire spre Apus. În zona Kufos din Hania a ridicat o biserică închinată Preasfintei Născătoare de Dumnezeu cu praznicul Izvorul Tămăduirii și o mănăstire. În Sfakia a construit o biserică în cinstea Sfântului Apostol* Pavel, și în Azoghires, în zona Selinos, o biserică închinată Sfântului Gheorghe.

Oriunde se ducea, Sfântul Ioan trăia simplu și smerit. Rugăciunea și lucrarea lui prefăceau zonele cele sterpe și neroditoare în locuri pline de verdeață, cu copaci, vii, grădini frumoase, flori și plante de tot felul. Acolo își găseau refugiu și animalele, și păsările. Și nu doar atât, ci a așezat o mulțime de stupi de albine, de care se și îngrijea cu multă dragoste.

Astfel, încet-încet, prin munca lui și cu contribuția celorlalți, sub îndrumarea acestui om sfânt, cretanii au făcut iar din insula lor Raiul de altădată. Precum era și firec, lumea l-a iubit foarte mult pe acest *Străin*, care îi iubise el mai întâi, slujindu-le și dăruindu-li-se. Alergau cu toții să-l întâlnească și să ia sfat de la el și îl urmau peste tot.

Sfântul Ioan s-a retras în cele din urmă în zona Kisamos din Hania. Aici s-a sălășluit într-o mică sihăstrie*, lângă satul Aktis, acolo unde s-a dăruit pe deplin nevoinței și rugăciunii.

Înainte de a se muta din viața aceasta la cer, sfântul s-a dus la Constantinopol, iar acolo, patriarhul ecumenic* i-a dat un înscris, semnat și pecetluit de el, în care spunea că Mănăstirea Miriokefalon se află sub oblăduirea Patriarhiei Ecumenice. Acest înscris este numit de bizantinologi* *Sigiliul*.

În sihăstria lui din Aktis, Sfântul Ioan a trăit în pace până la cuvioasa adormire a sa petrecută în 20 septembrie a anului 1027, zi în care Biserica prăznuiește pomenirea lui.





Hristos a înviat, bucuria mea!

Sfântul Serafim de Sarov

De cum s-a crăpat de ziuă, maica Matrona s-a și pornit de la mănăstirea ei, Diveevo, aflată în apropierea Moscovei, către pădurea Sarovului.

Voia să-l întâlnească și să vorbească cu Sfântul Stareț Serafim. O tristețe îi apăsa foarte tare inima, pe care o simțea grea. Pășea cu pas iute, pentru a ajunge cât mai repede cu putință la el.

Și iată, în vârful unei coline, într-un loc plin de verdeță, smerita colibă de lemn pe care o căuta. Răsufând ușurată, s-a îndreptat mai iute într-acolo. Însă priveliștea ce i s-a arătat a țintuit-o locului și a îngrozit-o: bătrânul Serafim stătea liniștit lângă un urs uriaș. La vederea primejdioasei fiare, Matrona nu s-a mai putut abține și a început, din teamă, să strige, cerând ajutor.

Atunci, bătrânul a făcut un semn blând ursului să plece, iar acesta s-a supus deîndată și s-a pierdut în pădure. Apoi, s-a întors către Matrona și, zâmbindu-i, i-a strigat cu glas mare:

– Hristos a înviat, bucuria mea!

Astfel îi saluta Sfântul Serafim pe toți cei care veneau în pădurea Sarovului, unde arareori întâlneau suflet de om, ca să-l vadă și să-i asculte sfaturile înțelepte, cuvintele de mângâiere, sau să-i ceară rugăciunile fierbinți.

Matrona, încă stăpânită de teamă, s-a apropiat și a început să-i spună lucrul ce o apăsa. El a ascultat-o cu răbdare și cu dragoste și apoi a început, în cuvinte înțelepte, să o sfătuiască. În timp ce bătrânul vorbea, îndepărtându-i toate fricile și durerile, s-a auzit un zgomot puternic de crengi frânte. S-au întors într-acolo și au văzut din nou ursul, care se apropia blând de locul lor și s-a așezat la picioarele sfântului. Matrona tremura de frică. Văzând însă cum sfântul se

purta cu el fără nici o teamă, ca și cum ar fi fost un miel, a început, încet-încet, să prindă curaj. Mirarea a fost de nedescris atunci când l-a văzut pe sfânt dându-i pâine și hrănind înfricoșătoarea fiară din mâna lui. Bătrânul era blând și fața lui, luminoasă și bucuroasă.

Când Matrona și-a revenit pe deplin, sfântul i-a dat și ei ce mai rămăsese din pâine, zicându-i:

– Hrănește-l și tu acum!

– Mi-e teamă, Batușka*, o să-mi mănânce și mâna!

– Nu, nu ți-o va mânca! Hrănește-l!

În fața acestei fiare înfricoșătoare, ce stătea liniștită, Matrona rămăsese nemișcată, ca împietrită. Totuși a făcut ceea ce îi spusese sfântul.

– Amintește-ți, i-a zis el, de Sfântul Gherasim de la Iordan, pe care l-a slujit un leu. Iată că și pe săracul Serafim îl slujește un urs. Nu-ți fie



teamă și nu-ți pierde curajul! Cu harul lui Dumnezeu, și fiarele sălbatice ne pot asculta. Și astfel, de ce să ne descurajăm în fața greutăților vieții?

Matrona înțelese atunci că sfântul bătrân împărtășea multa lui binecuvântare și pace nu doar oamenilor, ci și animalelor sălbatice.



Sfântul Serafim s-a născut în orașul rusesc Kursk, din părinți bogați și cucernici, la 19 iulie 1759. La vârsta de trei ani, și-a pierdut tatăl, iar mama lui, evlavioasă, l-a hrănit cu educația și învățătura Domnului. L-a învățat cum să-L iubească pe Hristos, pe Maica Domnului și pe toți sfinții.

Odată, mama lui a mers să supravegheze lucrările la o biserică, a cărei construcție o începuse soțul ei. Băiețelul său a însoțit-o. Preocupată cum era, nu a văzut că micul Prohor (acesta era numele de mirean al Sfântului Serafim înainte de a deveni monah) se urcase pe clopotniță. Copilul, nefiind atent, a alunecat și a căzut de acolo. Au alergat cu toții înfricoșați, dar l-au găsit pe copil la pământ, fără să aibă nici măcar o zgârietură.

Când a împlinit 17 ani, Prohor a luat hotărârea să se făgăduiască Domnului Hristos, să devină monah. Mama i-a dat binecuvântarea și i-a dăruit o cruce de alamă, de care sfântul nu s-a mai despărțit niciodată. Și-a început viața călugărească cu un pelerinaj la Lavra* Pecerska din Kiev*, după care a mers în pustiul Sarovului și a devenit monah la mănăstirea de acolo.

În mănăstire a fost un model de virtute. Toți îl iubeau pentru harismele sale nenumărate, pentru dăruirea, pentru smerenia sa și pentru dragostea pe care o arăta tuturor. Dar și harul pe care-l primise în dar



de la Dumnezeu pentru râvna sa înflăcărată de a-I sluji a fost mare. De multe ori, la vremea Liturghiei, precum se arată și în *Sinaxarul** său, a fost învrednicit să vadă îngeri de lumină, îmbrăcați în haine albe, brodate cu aur, cântând și slujind împreună cu monahii și slăvindu-L pe Dumnezeu.

Căutând mai multă liniște pentru rugăciune, Sfântul Serafim a luat binecuvântare de la părintele său duhovnicesc, egumenul* mănăstirii, și a plecat în pădurea deasă din jurul mănăstirii unde a rămas destulă vreme. Trăia într-o colibă simplă, săracăcioasă, de lemn, din preajma râului Sarovka, pe un deal înalt, la 6-7 kilometri de mănăstire. Lângă colibă, sfântul își sădise o mică grădină, pe care o îngrijea cu multă atenție și dragoste. Folosea ca îngrășământ frunzele și semințele pădurii, o curăța de dăunători și își cultiva legumele. În timp ce se îngrijea de mica grădină, Îl slăvea neîncetat pe Dumnezeu și-și arăta recunoștința și bucuria lui pentru darurile Aceluia, cântând neîncetat. Puțin mai departe, a așezat și o stupină cu albine.

Trăia foarte simplu, în mod ascetic. O mare parte din puțina lui mâncare o împărțea cu



animalele și cu păsările pădurii, care îl iubeau deosebit de mult și-l vizitau deseori în locul său de nevoință și de rugăciune. Nesfârșita dragoste a Sfântului Serafim se revărsa asupra întregii zidiri – și asupra animalelor, și a păsărilor, și a pomilor, și a râurilor.

În pădure exista o fântână veche și părăsită. Lângă fântână, pe o piatră se afla o icoană a Sfântului Ioan Teologul. Sfântul Serafim a iubit în mod deosebit locul acesta și s-a îngrijit să-l curețe și să-l înfrumusețeze. A adunat niște pietre din râu și a pavat locul din jurul izvorului. Oamenii au numit acest loc *Fântâna părintelui Serafim*.



Toți cei care au băut ori s-au spălat cu apă din această fântână, sfințită de rugăciunile și de lucrarea sfântului, au găsit odihnă și ușurare de durerile sufletești și trupești.

Într-o duminică, la începutul anului 1833, Sfântul Serafim a plecat la biserica mănăstirii, s-a închinat cu evlavie la icoane și a aprins lumânări. La momentul convenit s-a împărtășit, cu multă evlavie, cu Preacuratele Taine*. După sfârșitul Sfintei Liturghii, i-a salutat, unul câte unul, pe frații* mănăstirii, a sărutat crucea și icoana Maicii Domnului și a ieșit pe ușa dinspre apus a lăcașului. În ziua aceea nu s-a mai arătat nicăieri. Părinții mănăstirii s-au neliniștit. Sfântul Serafim ajunsese deja la vârsta de 74 de ani.

Seara, l-au auzit cântând, în chilia lui, imne închinare Învierii, iar dimineața, de cum s-a luminat de ziuă, au bătut deîndată la poarta chiliei lui, dar n-au primit răspuns. Au deschis ușa, au aprins o lumânare și l-au văzut pe sfânt îngenuncheat înaintea icoanei Maicii Domnului, într-o stare de rugăciune. Avea mâinile încrucișate la piept, iar la gât îi atârna crucea pe care i-o dăruise mama lui. Părinții au crezut că doarme. S-au apropiat cu grijă să-l trezească. Și atunci au înțeles că Sfântul Serafim se săvârșise din viață. Chipul sfântului a rămas la fel de luminos și după ce a adormit.

Pe Sfântul Serafim de Sarov îl prăznuim pe 2 ianuarie. Foarte mulți oameni au o evlavie deosebită față de el, și atunci când cer ajutorul lui, aud în urechile lor urarea cea izbăvitoare, cu care îi întâmpina pe toți:

Hristos a înviat, bucuria mea!



Învățătorul neamului

Sfântul Cosma Etolianul

Anii cei întunecați ai stăpânirii turcești aduseseră decăderea morală și spirituală a neamului nostru. Violența și cruzimea adumbreau albastrul cerului. Frica și disperarea năpăstuiau sufletele grecilor înrobiți. Nicăieri nu se zărea nici o lumină. Se părea că nu mai e nici o nădejde...

În aceste vremuri grele, într-un mic sat din Etolia cu numele Megalo Dendri, s-a născut la 1714 Sfântul Cosma, cel ce urma să fie învățătorul cel luminat al neamului.

De mic, Sfântul Cosma a iubit învățătura și pe Hristos. Citea cu neaș cărțile Bisericii și cel mai mult, *Evangelia*. Își astâmpăra setea cu apa adevăratei înțelepciuni, de unde lua curaj și nădejde și învăța să trăiască creștinește, iubind și iertând.

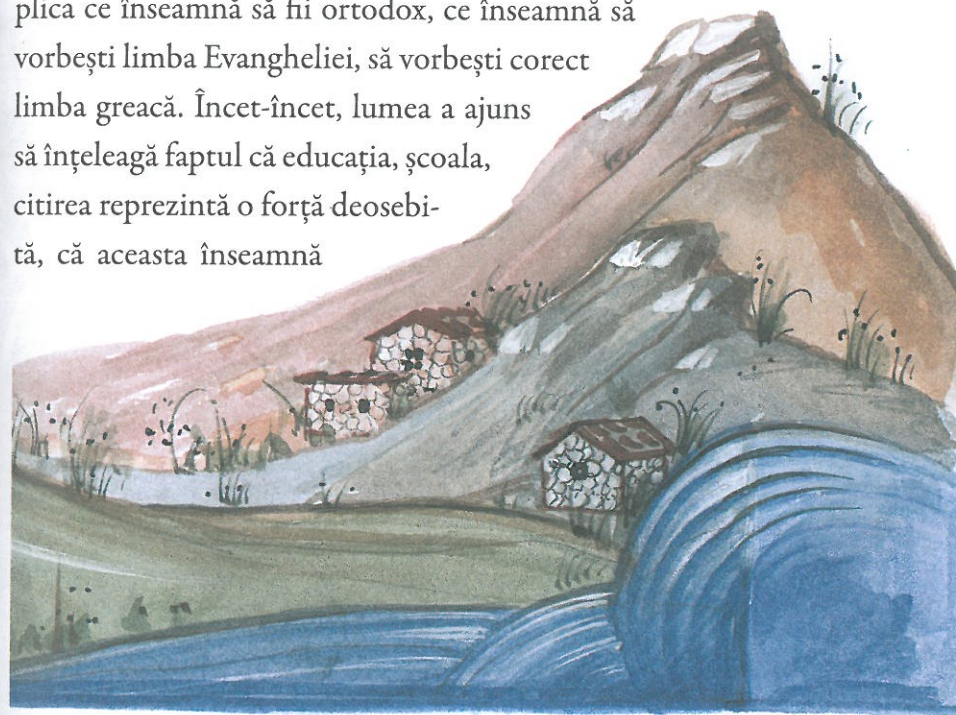
După ce a crescut și a mers pe la școli, a ajuns învățător la școlile din satele Nafaktosului și din împrejurimi.

Mai târziu, din dragostea sa fierbinte pentru Hristos s-a făcut monah la Mănăstirea Filotheu din Sfântul Munte, iar apoi, cu binecuvântarea duhovnicului său și la îndemnul celorlalți monahi, care îl prețuiau mult pentru virtuțile și harismele sale cele bogate, a fost hirotonit preot.

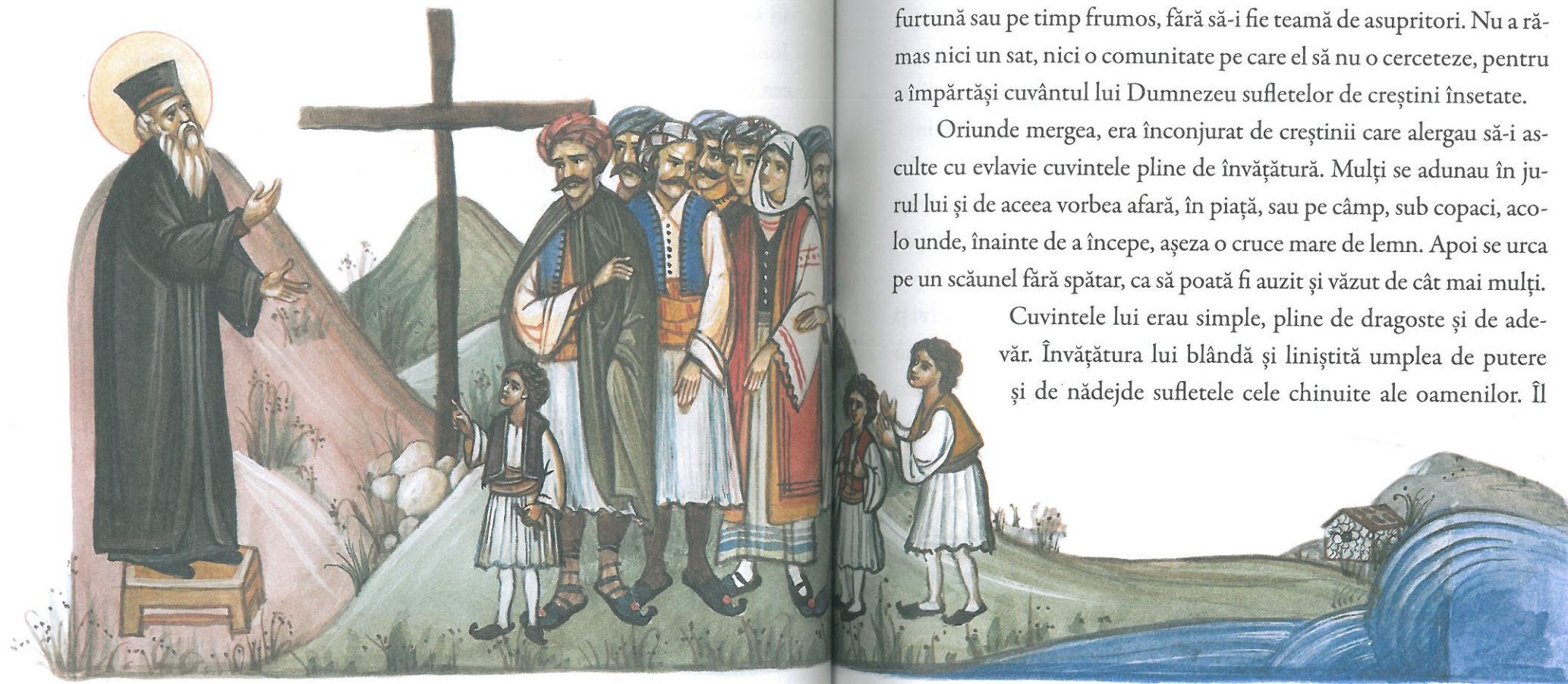
Soarta grecilor înrobiți, care se luptau să supraviețuiască, îl îndurera profund. Adânciți în întunericul necunoașterii și al sărăciei, erau în primejdie să-și uite obârșia, tradițiile și menirea. Mulți oameni nu mai mergeau la biserică, rămânând vreme de mulți ani neîmpărtășiți* și necununați*, iar copiii chiar nebotezați. Și nu de

puține ori se făceau și musulmani* pentru a scăpa de foame sau de necazuri. Erau la un pas de a-și uita chiar și limba maternă.

Văzând toate acestea, Sfântul Cosma nu putea sta cu mâinile încrucișate. Cu binecuvântarea egumenului său și a părinților mănăstirii, s-a dus la Constantinopol. Patriarhul ecumenic l-a ascultat cu atenție pe monahul Cosma și i-a dat dreptate. Trebuia făcut ceva. Creștinii greci trebuiau să-și regăsească identitatea. Prin urmare i-a acordat îngăduința de a-i învăța cuvântul lui Dumnezeu pe creștinii înrobiți. Sfântul a plecat și a călătorit peste tot unde trăiau grecii: în Constantinopol, în Macedonia, în Epir, în Tesalia, în Grecia de Nord, în Peloponez, în insulele Mării Egee și Mării Ionice. A ajuns chiar și în Serbia și în nordul Epirului, adică în partea de sud a Albaniei de azi. Oriunde mergea, propovăduia și explica ce înseamnă să fii ortodox, ce înseamnă să vorbești limba Evangheliei, să vorbești corect limba greacă. Încet-încet, lumea a ajuns să înțeleagă faptul că educația, școala, citirea reprezintă o forță deosebită, că aceasta înseamnă



să fii cu adevărat om. „Mergeți la școală, frații mei! – spunea sfântul. Învățați carte cât puteți. Și dacă voi, ca părinți ce sunteți, n-ați avut parte de carte, învățați-i voi pe copiii voștri să citească grecește, deoarece limba noastră e limba Bisericii. Căci un copil nu devine om decât atunci când învață carte.” Sfântul a înființat școli în multe orașe și sate, pentru ca astfel copiii să meargă să învețe „buchiile, să învețe carte, să învețe lucrurile lui Dumnezeu, ca să aibă parte”, așa cum se spune într-o poezie pentru copii. Oamenii au deschis ochii și au început să se lupte cu destinul lor cel apăsător și cu mizeria, întărindu-se în credința și în evlavia lor.



Viața Sfântului Cosma a fost ascetică, a fost o viață de rugăciune și de post. Așa a fost învrednicit de Dumnezeu nu doar să învețe și să aducă mângâiere, ci chiar să tămăduiască: orbii vedeau, surzii auzeau, cei paralizați mergeau. Oricine îi cerea ajutorul, indiferent dacă era creștin sau musulman, grec sau turc, avea parte de compasiunea și de dragostea acestui sfânt. Pentru Sfântul Cosma, toți erau fiii lui Dumnezeu și, desigur, toți erau îndurerați, răniți.

Părintele Cosma, „*Patro-Kosmá*”, cum îl striga poporul cu respect, dar și cu dragoste, a străbătut cu piciorul toată țara, fără să-i pese de oboseală, fie vară, fie iarnă, în arșiță și pe îngheț, pe timp de furtună sau pe timp frumos, fără să-i fie teamă de asupritori. Nu a rămas nici un sat, nici o comunitate pe care el să nu o cerceteze, pentru a împărtăși cuvântul lui Dumnezeu sufletelor de creștini însetate.

Oriunde mergea, era înconjurat de creștinii care alergau să-i asculte cu evlavie cuvintele pline de învățătură. Mulți se adunau în jurul lui și de aceea vorbea afară, în piață, sau pe câmp, sub copaci, acolo unde, înainte de a începe, așeza o cruce mare de lemn. Apoi se urca pe un scaunel fără spătar, ca să poată fi auzit și văzut de cât mai mulți.

Cuvintele lui erau simple, pline de dragoste și de adevăr. Învățătura lui blândă și liniștită umplea de putere și de nădejde sufletele cele chinuite ale oamenilor. Îl

ascultau cu multă băgare de seamă, își înțelegeau greșelile și se hotărârau să le îndrepte.

Iată ce le spunea sfântul locuitorilor satelor pe unde mergea:

– Am venit în satul vostru și v-am predicat. Este drept, deci, să mă plătiți pentru osteneala mea. Dar oare credeți că bani îmi trebuie? Ce să fac cu ei? Plata mea este ca voi să puneți cuvintele lui Dumnezeu în inimile voastre, pentru a câștiga și viața de aici, și viața cea veșnică*.

După fiecare didahie*, Sfântul Cosma dădea copiilor câte o cruciuliță mică, de lemn, iar când pleca, își lua scăunelul, în timp ce crucea rămânea în locul unde o înfipsea, ca să le amintească oamenilor de predica sa. Peste tot unde au fost așezate aceste cruci, Dumnezeu a săvârșit multe minuni. Odată, în Kefalonia, în mijlocul pieței din Argostol, dintr-o astfel de cruce a izvorât o apă minunată, care curge până astăzi, fără să se oprească.

Sfântul Cosma Etolianul vorbea cu mult respect și dragoste despre toată zidirea lui Dumnezeu, despre pământ, despre pomi, despre flori, despre izvoare, râuri, despre mări, despre aer și cer, despre soare, despre zi și noapte. Spunea că trebuie să-I mulțumim lui Dumnezeu cu recunoștință pentru toate darurile primite, pe care El ni le-a oferit doar din dragostea pentru noi. Iubind și îngrijind copacii, ne arătăm și noi dragostea față de Dumnezeu Cel Ce ni le-a dăruit. Copacii înseamnă viață, frumusețe și bogăție, căci, pe lângă roadele lor, ne dau și răcoare și odihnă. Odată, a zis profetic:



– Va veni vremea în care oamenii vor rămâne săraci, deoarece nu vor mai iubi pomii.

Prezența cea aducătoare de binecuvântare a sfântului lucra în chip sfințitor asupra întregii zidiri. Odată, în timp ce mergea printr-un sat din Kefalonia, a însetat și a cerut să i se dea apă dintr-o fântână secată, aflată în apropiere. Oamenii i-au spus că e secată, dar, ca să facă ascultare, au încercat să scoată apă de pe fundul ei, însă era plină de nămol. Sfântul Cosma a gustat un pic din ea și în momentul acela din fântâna secată a izvorât o apă foarte limpede și curată, care de atunci este plină de apă întotdeauna, și iarna și vara.

Sfântul Cosma a fost ca un far luminos în vremurile grele ale sclaviei. Învățătura lui i-a întărit și le-a adus mângâiere creștinilor, ajutându-i să rămână statornici în credința lor ortodoxă. Cu toții, chiar și turcii, îl iubeau și-l cinsteau.

Din păcate, întotdeauna există și unii cărora nu le place atunci când oamenii trăiesc în înțelegere, făcând binele cu dragoste și din dragoste. Așadar, unii ca aceștia s-au dus la stăpânitorii turci și l-au calomniat, adică au spus lucruri nedrepte și neadevărate despre el. Pe lângă aceasta, au dat și mulți bani pentru a-i mitui. Și atunci, ofițerul turc l-a chemat pentru a discuta. Creștinii au încercat să-l convingă să nu meargă la acea întâlnire, dar n-au reușit. Sfântul Cosma știa bine că moartea lui era deja hotărâtă. Liniștit și blând, s-a prezentat în fața judecătorului turc. Și fără prea multe vorbe, l-au băgat la închisoare. Execuția lui urma să aibă loc în dimineața următoare. Sfântul Cosma nu s-a împotrivit și nici nu s-a speriat.



Și iată, ce minune: fața lui strălucea, răspândind raze de lumină. Se ruga, slăvind pe Domnul și Ziditorul său și mulțumindu-I. Se bucura că merge să-L întâlnească.

Când s-a luminat de ziuă, cei șapte călăi l-au condus undeva în apropierea râului Apso, aflat în sudul Albaniei. Sfântul Cosma a îngenuncheat și l-a mulțumit lui Dumnezeu că l-a învrednicit nu doar să trăiască, ci și să moară pentru El. S-a ridicat și a binecuvântat în cele patru zări, făcând semnul Sfintei Cruci și rugându-se pentru toți oamenii de pe pământ. L-au dus lângă un pom. Au încercat să-i lege mâinile, dar sfântul nu i-a lăsat. Și-a încrucișat mâinile pe piept și s-a sprijinit cu capul de pom. Era pregătit. Călăii i-au legat funia în jurul gâtului. Era 24 august 1779.



După aceea, au legat o piatră mare de trupul Sfântului Cosma și l-au aruncat în râu. Creștinii, mâhniți, ar fi vrut să-l îngroape pe sfânt, după cum ne învață Tradiția ortodoxă, și au mers în locul acela. Au căutat peste tot în râu, să găsească trupul sfântului, dar fără nici un rezultat.

Un preot evlavios dintr-un sat din apropiere, Kolikodasi, nu avea însă liniște. Trebuia să găsească rămășițele pământești ale sfântului. Și după trei zile, și-a făcut cruce și a intrat el în râu, ajutat doar de o pirogă*. Voia să mai caute încă o dată. N-a trecut mult și a văzut trupul sfântului plutind drept, pe apă, de spunea că sfântul este viu. S-a apropiat și a îmbrățișat sfântul trup și l-a scos din apă. Inima îi bătea foarte tare și din ochi îi curgeau lacrimi fără oprire. A luat sfintele moaște și le-a adus în Biserica Intrării Maicii Domnului de lângă satul său,



Kolikodasi, unde slujea. Acolo l-a înmormântat cu cinste, lângă Sfânta Masă a bisericii.

Nu doar creștinii, ci și musulmanii au avut o evlavie deosebită față de Sfântul Cosma, chiar și după adormirea lui. Printre aceștia se numără și înfricoșătorul pașă al Ioaninei, Ali, care îl socotea pe Sfântul Cosma „cu adevărat omul lui Dumnezeu și proroc”. Și atunci când un musulman fanatic l-a acuzat că respectă și cinstește un necredincios, acesta i-a răspuns:

– Aduceți-mi un musulman ca și acest creștin, iar eu îi voi săruta picioarele!

Ali Pașa, arătându-și marele respect, a și zidit o biserică măreață în cinstea Sfântului Cosma, pe locul unde a avut loc martiriul* său. Acolo au fost mutate* sfintele moaște ale Sfântului Cosma, care au început să izvorască mireasmă sfântă. Creștinii au cerut voie de la pașa și au luat ca binecuvântare diferite părțicele din trupul sfântului. Astăzi, părțicele din moaștele Sfântului Cosma se găsesc răspândite în multe biserici și mănăstiri, revărsând o mare binecuvântare asupra tuturor celor ce li se închină cu credință și cu evlavie.

În vremurile grele ale stăpânirii turcești, prezența și lucrarea Sfântului Cosma au încălzit inimile grecilor asemenea unui soare răsărit în mijlocul iernii. Dar și până astăzi, învățăturile lui înțelepte și cuvintele sale pline de putere constituie un tezaur prețios pentru toți creștinii ortodocși.

Biserica îi prăznuiește pomenirea la 24 august, ziua martiriului său.



O inimă plină de dragoste

Sfântul Siluan Athonitul

În 1866, într-un mic sat din Rusia, s-a născut un băiețel pe care părinții l-au numit Simeon. Micul Simeon era un copil frumos, sănătos și puternic, cu un caracter sensibil, foarte sociabil și cu o mare bunătate. La patru ani se întreba: „Unde ar putea fi Dumnezeu? Când voi crește, voi colinda tot pământul ca să-L găsesc.”

Anii treceau, însă flacăra care ardea în sufletul tânărului Simeon nu s-a stins. Crescând, a început să citească în *Sinaxare* despre viața minunată a sfinților. În inima lui creștea mai mult dorința de a se asemana lor, de a-și dăruia, precum aceia, toată viața lui Hristos.

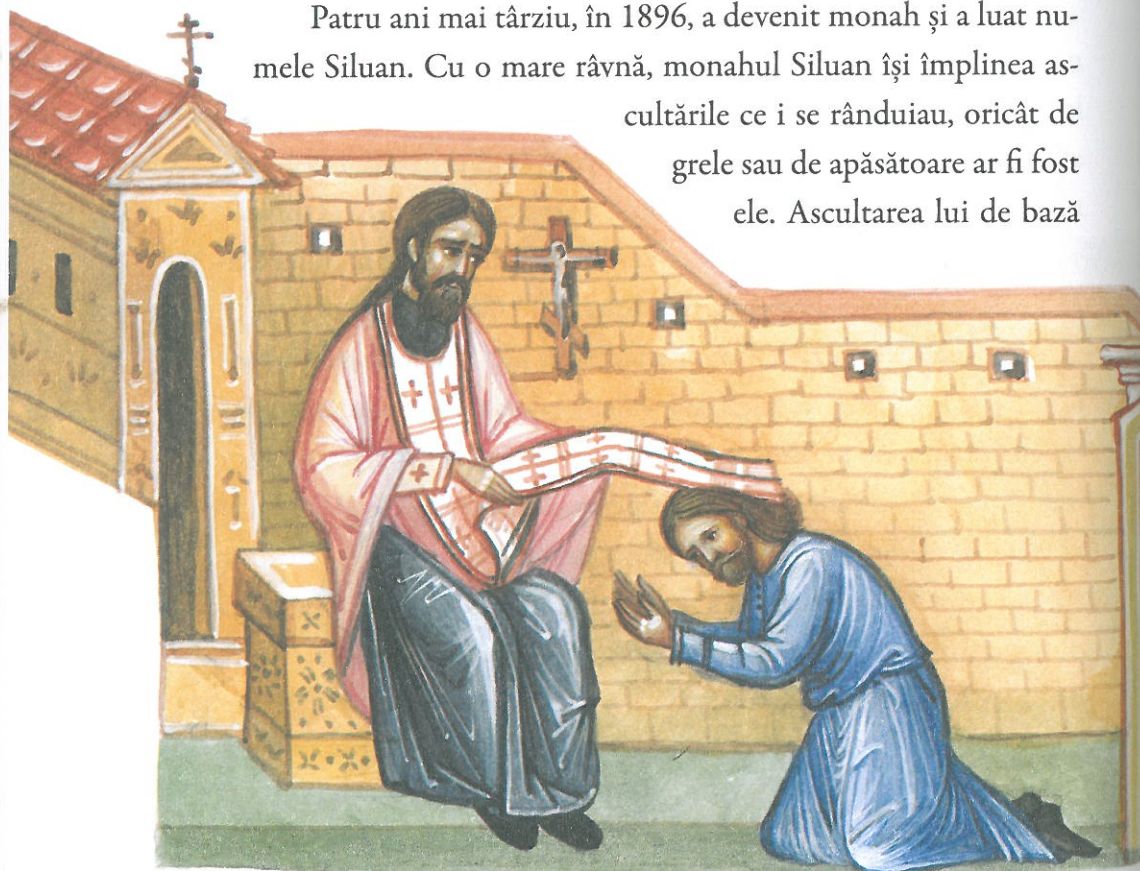
Și a venit și vremea ca Simeon să plece în armată. Și-a împlinit această datorie, slujind în armata țaristă. Fiindcă era bun și larg la inimă, a devenit foarte iubit de toți camarazii săi. De multe ori, atunci când întâmpinau probleme, fugeau la el și-i cereau să-i întărească cu sfaturile lui înțelepte. Când și-a terminat serviciul militar, s-a întors în satul său. Acolo și-a petrecut zilele oarecum în nepăsare, fără o grijă specială duhovnicească.

Într-o zi s-a certat cu un sătean de-al lui. După un schimb de cuvinte mai grele au ajuns să se încaiere. Setea plină de înflăcărare a tânărului Simeon pentru dreptate, caracterul său iute și puterea sa fizică au fost cât pe ce să-l coste viața vecinului său. Nu după mult timp, tânărul Simeon a visat-o pe Maica Domnului spunându-i, cu dulceață, dar și cu tristețe: „Simeon, nu-mi place felul în care trăiești!”



Simeon a fost foarte tulburat. O iubea mult pe Maica Domnului. A stat și s-a gândit mult la cuvintele ei și, într-adevăr, trăia fără un scop anume. Viața lui nu avea un înțeles și un rost adânc. Trebuia să descopere cu orice preț sensul adevărat al vieții. S-a rugat, și dragostea lui Dumnezeu i-a deschis drumul. Astfel, în toamna anului 1892, Simeon pleacă din Rusia către Sfântul Munte, în căutarea unei comuniuni cât mai adânci cu Dumnezeu. Merge la mănăstirea rusească a Sfântului Pantelimon din Athos, acolo unde, după o vreme de rugăciune și de reculegere, devine frate* de mănăstire. Această mănăstire mare, în care viețuiau, în vremea aceea, în jur de două mii de monahi, i-a devenit casă, iar ceilalți monahi, frați. S-a spovedit, a luat iertare, și, ușurat și bucuros, și-a început rânduiala și lupta. Era împăcat, deoarece se încredințase lui Hristos și Maicii Domnului.

Patru ani mai târziu, în 1896, a devenit monah și a luat numele Siluan. Cu o mare râvnă, monahul Siluan își împlinea ascultările ce i se rânduiau, oricât de grele sau de apăsătoare ar fi fost ele. Ascultarea lui de bază



era la moară, fiind responsabil cu măcinatul grâului pentru mănăstire. Dormea foarte puțin. Inima lui era prea plină de dragoste și de recunoștință față de Dumnezeu. Și această dragoste devenea rugăciune, rugăciune pentru toți cei pe care-i cunoștea, dar și pentru cei pe care nu-i cunoștea, pentru întreaga lume. Pentru că Sfântul Siluan simțea o durere adâncă față de tristețea și nefericirea oamenilor, se ruga ca toți oamenii să aibă pacea și dragostea lui Hristos în inimile lor. Spunea, de asemenea, că cel care-l iubește pe vrăjmașul său, acela îl iubește cu adevărat pe Dumnezeu.

Părinții mănăstirii, văzând cinstea și vrednicia monahului Simeon, l-au ridicat la demnitatea de econom, adică de responsabil cu grija și chivernisirea bunurilor mănăstirii. Sfântul se ruga și cerea de la Dumnezeu ajutor în această ascultare grea, deoarece era responsabil de foarte multe lucruri, și mai ales de mai mult de două sute de muncitori. Suferea alături de acești oameni săraci și se ruga pentru ei cu căldură:

„Hristoase al meu, dă-le acestor oameni chinuți și îndurerați nădejde și mângâiere! Uite, Nichita, om sărac... și-a lăsat soția și copiii în satul lor și lucrează departe de casă, pentru a-i putea întreține. Cum se simte, oare, fiind atât de departe de casa lui? Cât oare nu se mâhnește!... Ca și micul Nicolae: atât de mic și e nevoit să muncească pentru a-și ajuta familia. Cât de mult nu vor fi suferind părinții lui că se află atât de departe de ei! Miluiește-i pe toți, Tu, Doamne...”

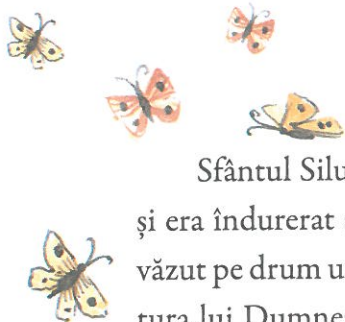
Muncitorii, oameni săraci și necăjiți, simțeau că acest monah atât de înalt la stat, din îndepărtata Rusie, îi iubea și îi cinstea. Niciodată nu le-a cerut să facă ceva periculos, niciodată nu i-a mustreat, niciodată nu le-a spus cuvinte amare. De aceea și ei, voind să-i

mulțumească, lucrau cu bucurie și cu dăruire. Îl iubeau mult, era mângâierea și tot ceea ce așteptau ei.

Sfântul Siluan nu iubea numai oamenii, ci și toată natura, zidirea lui Dumnezeu. Privind spre cerul cel azuriu și către norii cei albi, spunea:

– Cât de mare ești Tu, Doamne, și cât de frumoase le-ai făcut pe toate! Slava Ta se arată din tot ceea ce ne înconjoară. Noi nu avem decât să le îngrijim cu dragoste și cu bucurie și să Te slăvim pe Tine pentru darurile Tale cele bogate. Inima care a învățat să iubească se întristează pentru toată zidirea, chiar și pentru o frunză încă verde, ruptă fără trebuință.





Sfântul Siluan era cuprins de milostivire față de toate făpturile și era îndurerat adânc atunci când acestea sufereau. Când, odată, a văzut pe drum un șarpe omorât, s-a tulburat și a lăcrimat pentru fap-tura lui Dumnezeu. Altădată, a aruncat apă fiartă pe un liliac ce-și făcuse culcușul în acoperișul morii. Și când a înțeles că nu ar fi fost nevoie să se teamă de acela, s-a întristat mult pentru fapta lui. Chiar și o muscă, spunea el, este făptura lui Dumnezeu.

Dumnezeu a încredințat omului natura, zidirea pentru a o cul-tiva și a o îngriji. Sfântul se îngrijea de toate neîncetat, fără odih-nă. Întotdeauna bucuros, sădea diferite plante, semăna și apoi aduna roadele, pescuia sau tăia și aduna lemne de foc din pădure, atât de trebuincioase în vremea iernilor grele din Athos.

Adeseori spunea că omul este creat pentru a trăi frățește cu cei din jur, pentru a fi împreună-lucrător cu Dumnezeu, pentru a avea inima milostivă față de orice făptură. Zicea, mai mult, că animale-le, la fel ca și oamenii, sunt făpturi ale lui Dumnezeu și că noi sun-tem datori să le respectăm și să le protejăm, dar fără să ajungem să le adorăm și să ne aservim lor. Pentru om, animalele sunt parteneri buni de viață și de muncă, dar frați ne sunt numai oamenii. Acestora trebuie să le arătăm mai întâi dragostea și interesul nostru, și abia după aceea animalelor.

Sfântul Siluan și-a încheiat în pace drumul său pământesc în 1938. La adormirea lui, chipul său era luminat și frumos. Și cât s-a aflat în lume, și acum, în cer, se roagă lui Dumnezeu pentru ca toți oamenii și pentru toate popoarele să-L cunoască și să-L iubească.

Pomenirea lui este prăznuită în 24 septembrie, ziua adormirii sale.

Glosar



- A** *Adormire* moartea unui om, mutarea sa la viața cea veșnică (vezi și termenul *cei adormiți* de mai jos).
- (Cei) adormiți* așa sunt numiți în Biserică cei ce au murit. Spunem că dorm pentru că, în acord cu credința noastră, moartea a fost biruită de Hristos prin Învierea Sa. Cei adormiți așteaptă să învieze la a Doua Venire a lui Hristos, adică atunci când El Se va arăta întru slava Sa dumnezeiască.
- Agheasmă* apă sfințită.
- Anahoret* monahul care se retrage, adică pleacă în locuri pus-tii, însoțindu-se doar cu Dumnezeu.
- Apostolii* ucenicii lui Hristos, care au primit de la El porunca de a propovădui Evanghelia în toată lumea.
- Arsenie* vezi *Sfântul Arsenie Capadocianul*.
- Asceză* luptă duhovnicească însoțită de post și rugăciune continuă, în scopul apropierii omului de Dumnezeu.

Ascultare fac *ascultare* atunci când mă supun și împlinesc poruncile Bisericii.

Athos (munte) masiv muntos aflat în provincia Halkidiki, care atinge înălțimea de 2033 m și se află în zona sudică, limitrofă peninsulei Athos. Este unul dintre numele Sfântului Munte (*vezi* termenul mai jos).

B *Batuška* părinte sau stareț (în limba rusă).

Bătrân/Stareț egumenul (*vezi* termenul mai jos) unei mănăstiri. Principala sa lucrare e aceea de a-i povățui duhovnicește pe monahi. De asemenea, *Bătrân/Stareț* se poate numi și preotul care are în fața lui Dumnezeu responsabilitatea călăuzirii duhovnicești a oamenilor ce îi acordă încrederea lor și îi cer sfatul.

Beduini populație arabofonă din pustiul Orientului Mijlociu, nomadă, adică fără a avea un loc permanent.

(A) *Binecuvânta* a ura, a rosti cuvinte frumoase, a lăuda într-un mod duhovnicesc.

Binecuvântat cel ce se împărtășește de darurile bogate ale lui Dumnezeu; adică e vesel, iubește și iartă, e blând, răbdător, calm, împăciuitor, smerit.

Bizantinolog om de știință specialist în istoria și cultura Bizanțului.

Blândețe bunătate și dulceață a caracterului.

C *Canonizare* canonizarea reprezintă recunoașterea oficială din partea Bisericii a faptului că unele persoane care, în acord cu mărturia dată de toți, au dus o viață sfântă, afierosită lui Dumnezeu și aproapelui, trebuie cinstite ca sfinți. Pentru conștiința Bisericii aceste persoane sfințite sunt socotite sfinți chiar și înainte de canonizarea lor.

Capadocia provincie din Asia Mică. Centru important al Creștinătății și patria unor foarte însemnați Părinți ai Bisericii, precum Vasile cel Mare, Grigorie Teologul, Grigorie de Nyssa ș.a.

Catehiza a învăța pe cineva dogmele și învățătura de credință creștină.

Cele create cele pe care Dumnezeu le-a zidit cu scopul de a ne putea bucura de ele cu toții.

Chilie o cameră mai mică, în care locuiesc monahii. Desemnează, de asemenea, și un ansamblu de clădiri mănăstirești, între care se numără o biserică de dimensiuni mai mici și diferite alte spații necesare monahilor care viețuiesc împreună.

Colibașul *vezi Sfântul Ioan Colibașul.*

*Creatorul/
Ziditorul* Dumnezeu, Cel Ce a creat omul, universul și lumea întreagă.

Cuvios Sfânt, în mod special cel ce a trăit ca monah și ascet.



Diaconie lucrarea care i-a fost încredințată monahului de către mănăstirea sa (vezi termenul mai jos).

Didahie învățătură, propovăduire.



Efes important oraș elin străvechi din Asia Mică, situat pe țărmul continental, față în față cu insula Samos. Aici au predicat Apostolul Pavel și Sfântul Ioan Teologul.

Egumen mai-marele unei mănăstiri (vezi și termenul *Bătrân/Stareț*).

Erezie învățătură mincinoasă, contrară credinței și adevărului Bisericii noastre.

Ermitaj locuința unui eremit, pustnic, adică locul unde se practică asceza și rugăciunea.

*Evangelistul
Iubirii* cu acest nume este cunoscut Sfântul Ioan Teologul, Apostolul și ucenicul iubit al lui Hristos. Sfântul Ioan a scris cea de-a treia *Evangelie* și *Apocalipsa*.



Făgăduință

A scris, de asemenea, și câteva *Epistole* în care vorbește despre iubirea creștină.

dedicație, afierosire, promisiune de a oferi un dar simbolic lui Hristos, Preasfintei sau unui sfânt în semn de recunoștință în schimbul rugăminții pe care le-o facem.

*Frate de
mănăstire*

candidat la monahism, care nu a fost tuns în monahism și nu poartă veșmântul monahal, dar trăiește în mănăstire și este supus unor probe pentru a vedea dacă este pregătit pentru viața monahală și asceză.



*Grădina
Maicii
Domnului*

așa este numit Sfântul Munte, întrucât se află sub ocrotirea Preasfintei. Din Tradiția orală aflăm că Preasfânta, trecând odată cu o corabie pe acolo, a fost cuprinsă de încântare la vederea locului și a cerut lui Hristos să i-l ofere în dar, ca loc de nevoință duhovnicească pentru cei ce vor să devină monahi. Atunci s-a auzit din cer un glas, care a spus: „Să fie locul acesta moștenirea și grădina ta – liman mântuitor pentru cei ce vor să câștige Împărăția cerurilor!”

dar aparte pe care credinciosul îl primește de la Dumnezeu.



Harismă

I *Iad*

infern, locul sumbru în care sunt aşteptate după moarte sufletele celor ce nu iubesc pe Dumnezeu şi pe oameni.

Icoană portabilă pictură pe lemn sau sticlă, reprezentând pe Domnul nostru Iisus Hristos, pe Preasfânta şi pe sfinţi, şi folosită ca obiect de cult.

Idolatriu om care se închină la idoli.

Idoli chipuri, figuri, statui ale zeilor mincinoşi, confecţionate din diverse materii şi materiale. Acestora li s-au închinat oamenii şi popoarele care nu-L cunoşteau pe adevăratul Dumnezeu.

Imaterial stare a omului care în urma luptei duhovniceşti se eliberează de dependenţa de lucrurile materiale, precum mâncarea în exces sau alte obiceiuri ori dependenţe.

Izvorul de viaţă purtător (sau Izvorul Tămăduirii) numele dat Preasfintei, întrucât ea izvorăşte lumii viaţă asemenea unui izvor. Primul lăcaş cu acest nume închinat Preasfintei se află în Balıklı, un cartier al Constantinopolului. Este construit pe un izvor de apă-agheasmă, care a fost descoperit de Preasfânta însăşi în chip minunat împăratului Leon în secolul al V-lea d.Hr., care a ridicat acest lăcaş în cinstea ei. Preasfânta, „Izvorul cel de

I *Înfrânare*

viaţă purtător” se prăznuieşte în vinerea Săptămânii Luminate (prima săptămână după Sfintele Paşti).

lupta fiecărui creştin de a-şi învinge patimile şi de a se folosi cu măsură de plăcerile materiale (somn, mâncare, lucruri materiale).

K *Katholikón*

biserica centrală a unei mănăstiri unde monahii şi pelerinii iau parte la slujbele bisericeşti.

Kiev

oraş important, capitala Ucrainei.

L *Lavra Pecerska din Kiev*

mănăstire străveche, de dimensiuni impresionante şi vestită, aflată în oraşul Kiev, centru al tradiţiei şi vieţii duhovniceşti din Ucraina.

Lavră

mănăstire de dimensiuni mai mari.

Lăuda

a slăvi pe Dumnezeu, a-I mulţumi, cântând imne.

Lepădarea de sine

jertfa de sine, faptul de a pune preţ mai mult pe aproapele decât pe propria persoană.

Letargie

(duhovnicească) stare de somn, lăncezeală a spiritului şi inerţie.

M *Martiriu*

supliciu, suferinţă, torturarea psihică şi fizică a unui martir (mucenic) cu scopul de a-l face să cedeze presiunilor şi să se lepede de Hristos.

Mărturisi a deveni martir, a îndura chinuri și tortură de dragul lui Hristos.

Mesia nume atribuit lui Hristos, ca Cel Ce este trimisul lui Dumnezeu și Mântuitorul oamenilor.

Metoc bisericuță sau mănăstire mai mică ce aparține unei mănăstiri mai mari.

Moaște (sfinte) trupul sau o părticică din trupul unui sfânt trecut la cele veșnice.

Monah/monahie persoană care lasă grijile lumii, trăiește într-o mănăstire și se dedică pentru tot restul vieții lui Dumnezeu și slujirii oamenilor.

Mucenic/Martir sfânt care a avut de îndurat chinuri groaznice, plătind cu prețul vieții pentru credința sa în Hristos pe care a refuzat să o trădăduiască.

Munte *vezi Sfântul Munte.*

Musulman practicant al credinței islamice, religie înființată de Mahomed în secolul al VII-lea *d.Hr.* în Arabia. Islam este un cuvânt arab ce înseamnă supunere față de Allah, singurul dumnezeu adevărat după musulmani.

Mutare dezgroparea osemintelor unei persoane *adormite* (*vezi* termenul mai sus) și așezarea lor într-un alt loc.

Necununuți oamenii care nu au cerut din partea Bisericii binecuvântarea pentru a duce o viață de familie prin Taina Căsătoriei.

Neîmpărtășit cel ce nu se împărtășește cu dumnezeiasca Împărtășanie – Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos. Dumnezeiasca Împărtășanie îi unește pe oameni cu Hristos și le dă bucurie, putere și pace.

Ogar câine de vânătoare.

Panaguda chilie aparținând Mănăstirii Cutlumuș din Sfântul Munte (*vezi* termenul mai jos), cu hramul Nașterii Domnului. Etimologic înseamnă „Preasfânta Mică”.

Paraclis slujbă (*vezi* termenul mai jos) bisericească pe care o cântăm în cinstea Preasfintei și a sfinților, rugându-ne lor pentru lume și pentru noi; totodată, *paraclisul* este și o biserică de dimensiuni mai mici.

Parapet perete de mică înălțime ce servește la delimitarea teraselor, oprind alunecarea terenului pe pante înclinate.

Patriarh, Patriarhie *vezi termenii Patriarhia Ecumenică, Patriarh Ecumenic.*

Patriarh Ecumenic primul din rândul Patriarhilor Bisericii Ortodoxe. Sediul Patriarhului Ecumenic se află în cartierul Fanar din Constantinopol. Ceilalți Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe sunt: Patriarhul Alexandriei, Antiohiei, Ierusalimului, Rusiei, Serbiei, României, Bulgariei și Georgiei.

Patriarhia Ecumenică (a Constantinopolului) centrul Ortodoxiei, sediul Patriarhului Ecumenic vreme de șaptesprezece secole.

Părinte *vezi termenul părinte duhovnic.*

Părinte Duhovnic sau Duhovnic preot care are în grija sa povățuirea duhovnicească a oamenilor (*vezi* și termenul *Bătrân/Stareț*).

Părinții bărbați ai Bisericii care s-au distins prin înțelepciunea și sfințenia lor; aici are sensul de *monahi* (*vezi* termenul mai sus).

Pelerin închinător, cel ce face o călătorie rituală într-un loc sfânt pentru a aduce cinste și laudă lui Hristos, Preasfintei și sfinților.

Pictură religioasă murală icoană, imagine sacră pictată pe ziduri special amenajate (cu precădere în biserici), în acord cu diferite tehnici (frescă, tempera).

Pirogă barcă de dimensiuni mai mici, construită din trunchiul unui copac.

Pomenire prăznuirea anuală ce are loc în cinstea unui sfânt.

Preacuratele Taine Dumnezeuasca Împărtășanie sau Împărtășire; prin aceasta credinciosul primește Sfântul Trup (Artosul) și Cinstitul Sânge (vinul) ale lui Hristos. Cu Preacuratele Taine ne împărtășim la Dumnezeuasca Liturghie.

Preot slujitor preot al unei biserici.

Pribegie a fi refugiat, adică a fi constrâns din diferite motive grave, cum ar fi războiul, să-ți părăsești țara unde te-ai născut și ai trăit și să-ți cauți refugiul în altă parte.

Privighere rânduială bisericească săvârșită în biserici sub semnul veseliei duhovnicești, în special cu ocazia sărbătorilor mai importante de peste an, dedicate Mântuitorului, Preasfintei Fecioare și sfinților, care se prelungește pe toată durata nopții, până la ceasurile dimineții.

Proroc cel ce este ales de Dumnezeu pentru a face cunoscut oamenilor mesajul Său.

Pustnic/ Eremit cel ce trăiește în pustie și stă departe de întâlnirile cu ceilalți, monahul ascet.

R

Râvnă zel deosebit depus în vederea îndeplinirii unei lucrări, a unui act de devotament sau a unei misiuni.

(A) Reconstrui a reface un monument arhitectonic, distrus în urma trecerii timpului sau din alte cauze, a-l readuce în forma lui inițială.

Rucodelie lucru ce se face cu mâinile, de pe urma căruia se întrețin monahii.

Rugăciune (I) rugăciunea „Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Repetarea deasă ne ține nedespărțită mintea de Dumnezeu și ne dă speranță și bucurie.

Rugăciune (II) rugă adresată lui Dumnezeu sub formă de doxologie, recunoștință sau cerere.

S

Sfântul Arsenie Capadocianul este un sfânt care a trăit în Capadocia (Asia Mică). S-a născut în jurul anului 1840 și, după terminarea studiilor, a devenit monah și s-a dus ca preot în satul grecesc Farsala, pentru a-i învăța pe copii carte.

A fost foarte iubit și cinstit atât de greci, cât și de turci pentru virtutea deosebită și pentru multele sale minuni. Întrucât a fost în pelerinaj la Locurile Sfinte, lumea i-a dat numele de *Hagi-Efendi* (de la *hagi*, care înseamnă pelerin la Locurile Sfinte, și de la *efendi*). Odată cu mutarea din Asia Mică în Grecia continentală a populațiilor de origine elenă, sfântul a fost ales căpetenie peste farasioții pe care i-a condus în siguranță la destinație. La patruzeci de zile după ce au pășit pe pământul elen, Sfântul Arsenie a plecat la ceruri. Sfântul Paisie, care a fost foarte legat duhovnicește de persoana Sfântului Arsenie, s-a îngrijit de *mutarea* (vezi termenul mai sus) sfintelor sale moaște, care a avut loc în 1958, pe care apoi le-a adus în 1970 la Mănăstirea Sfântul Ioan Teologul de la Souroti, localitate din apropierea Tesalonicului. Sfințenia Sfântului Arsenie a fost recunoscută de Patriarhia Ecumenică în anul 1986, când a avut loc canonizarea sa oficială. Este prăznuit la 10 noiembrie.

Sfântul Ioan Colibașul

acest sfânt a trăit în secolul al V-lea d.Hr., în Constantinopol, într-o familie înstărită. La o vârstă fragedă și-a părăsit casa părintească și s-a făcut monah. A trăit câțiva ani la mănăstire, după care s-a întors, din dorința de a le împărtăși părinților binecuvântarea vieții duhovnicești, la casa părintească, unde a viețuit într-o colibă. Acolo a trăit

	neștiut de nimeni, în smerenie și în rugăciune. S-a mutat la ceruri la o vârstă fragedă, lăsându-le părinților și nouă pilda sfântă a vieții sale. Biserica îl prăznuiește la 15 ianuarie.		
<i>Sfântul Munte</i>	peninsula Muntelui Athos (<i>vezi</i> termenul mai sus) este cea mai estică dintre cele trei peninsule ale provinciei Calcidice – Halkidikí. Aici se află douăzeci de mănăstiri și multe alte clădiri mănăstirești (schituri, chilii, colibe, ermitaje ș.a.), unde trăiesc mulți monahi.	<i>Smerenie</i>	comportament lipsit de mândrie și de egoism.
<i>Sihăstrie</i>	loc de <i>isihie</i> , adică de liniștire, și de rugăciune.	<i>Stol</i>	mulțime, aici se referă la păsări.
<i>Sinai</i>	peninsulă triunghiulară aparținând Egiptului, aflată în apropierea canalului Suez, punct de legătură între Africa și Asia; acolo se înalță un munte cu același nume, Muntele Sinai. La poalele munților a fost construită în secolul al VI-lea de către împăratul bizantin Justinian Sfânta Mănăstire, unul dintre cele mai însemnate locuri de pelerinaj ortodoxe.	<i>Taine</i>	<i>vezi Preacuratele Taine.</i>
<i>Sinaxar</i>	istorisirea vieții unui sfânt.	(A) <i>Trăi bineplăcând lui Dumnezeu</i>	a trăi respectând poruncile lui Dumnezeu.
<i>Slujbă</i>	fiecare dintre rânduielile care au loc în Biserică (Utrenia, dumnezeiasca Liturghie, Vecernia, Taina Botezului, a Căsătoriei ș.a.m.d.).	<i>Viața (unui sfânt)</i>	povestirea, relatarea vieții unui sfânt.
		<i>Viață îngerească</i>	așa se numește viața monahală, întrucât prin iubirea, bucuria, sfințenia, ascultarea și slavoslovirea neîncetată a lui Dumnezeu monahii îi au ca modele pe îngeri.
		<i>Viață (veșnică)</i>	viața în Rai, alături de Domnul nostru Iisus Hristos și de sfinții Săi, unde bucuria este fără de sfârșit.

Cuprins



Cuvânt înainte	7
Introducere	9
Natura, Evanghelia cea tainică	
<i>Sfântul Porfirie Kavsokalyvitul</i>	13
Împăcarea cu zidirea	
<i>Sfântul Paisie Aghioritul</i>	26
Cine sădește un pom sădește nădejdea	
<i>Părintele Amfilohie din Patmos</i>	36
Toată zidirea Îl laudă pe Domnul	
<i>Sfinții trei tineri și Prorocul Daniel</i>	44
Pentru dragostea lui Hristos	
<i>Sfânta Mare Muceniță Irina</i>	56
Sfântul și leul	
<i>Sfântul Gherasim de la Iordan</i>	65
Luminoasa stea a Țării Galilor	
<i>Sfânta Melangel</i>	70
Un sfânt din Creta	
<i>Sfântul Ioan Străinul</i>	77
Hristos a înviat, bucuria mea!	
<i>Sfântul Serafim de Sarov</i>	85
Învățătorul neamului	
<i>Sfântul Cosma Etolianul</i>	92
O inimă plină de dragoste	
<i>Sfântul Siluan Athonitul</i>	101
Glosar	107

Comenzi:
www.librariasophia.ro

Difuzare:
SUPERGRAPH
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, București
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Vă așteptăm la
LIBRĂRIA SOPHIA
str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, București, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro



Acest mic *Sinaxar* povestește și copiilor și celor mari întâmplări din viețile sfinților a căror dragoste pentru Dumnezeu se face vădită și din grija lor pentru lumea din jur. Sunt sfinți care au iubit și s-au milostivit de oameni și care, în același timp, ocrotesc păsările și animalele, cultivă plantele și pomii, se îngrijesc de ape și arată compasiune pentru fiecare făptură în suferință. Se ostenesc și se roagă pentru binele întregii lumi. Prin viața lor cea sfântă și cu rugăciunile lor, sfinții binecuvântează și prefac întreaga zidire.



16 lei

editura
Σοφία

www.sophia.ro

ISBN 978-973-136-535-0



9 789731 365350

Picături din dragostea lui Dumnezeu

*Sfinții și dragostea lor
față de lumea înconjurătoare*

PICĂTURI DIN DRAGOSTEA LUI DUMNEZEU

